

EESTI PÄEVA- LEHT

ESTNISKI DAGBLADET

Laupäeval, 9. jaanuaril 1971

Nr. 2 (3588)

13. aastakäik

Autoreisija Eestis: KODUMAA VÄRAV ON UMBKEELINE!

SYDNEY (MK) — Eestlanna Australias, kes on abielus mitte-eestlasega, teostas mõeldud suvel automaatika kodumale. Matk kõrges üle Inglismaa, Belgia, Saksamaa, Rootsi ja Soome, Intüristist Australias oli kinnatud, et Eestis olevat liiklus vaba ja turistid viivad Tallinnast siia, kus Eestis peab olema hotellis tagasi. Tegelikult osutus viisid täiesti. Mida matkajad kogesid nii N. Venes kui ka Eestis, selles jätavad eelmainitud eestlanna Australias eestlasele ajalehes "Meie Kodu". Terav kontrast oli juba Soome püüdi. Soome pilrivatev viisid sõbralikult edasiõpetatete, nälpa aga kui jõuti üle piiri, märgati, et olid nende dokumente ja autot. Lõppeks pärast kasutite telefonierinist näitas sõrmega ära suunas: "Go! Kuid teel Leningradini peatati autot veel mitmel korral ja nüüd dokumente."

Hotell Leningradis, kuhu oli tehtud reservatsioon, oli täis ja nii viisati turistid lihtsalt välja. Tuli minna teise hotelli ja seal jälle täita lõpmatuks ankeete, muuhulgas kaht kassasolevaid esemed kirja panna!

"ESTI TERVITAB SIND"

Narva jõudmisest kirjutas matkaja:

"Viimaks, viimaks ometi nägime endi see Narva vana kiviralli ja seda lillustat silti, mis ütles eesti keeles: Eest! Tervitab Sind! Vastamata asjaolu, et kõik teised sildid olid vene keeles, vastamata määratule Lenini ausambale seepool valla, vaatamata Lenini pildile kõrgkõrgele tipus, oli see autotule iluvas meeleolu."

Tahtsin igiühle, keda nägida, hiiüda, et olen ka eestlane! Mäletan, et ütlesin oma mehele, et järgmise viie päeva jooksul pole meil mingeid keeleõppesid. Me ei näinud mingit piiri ega olnud ka passikontrolli."

Olustamine Narvas lõunatada ja oma oskust eesti keele alal kanse-

tada soovides, lihtsasti ühe saiga naiste juures, et teed restorani küsida. Olin rabatud, kueldes venekeelset vastust — nad ei saanud minust üldse aru!

Proovin jälle ühe teise grupi inimestega, kuid samade tagajärgedega. Lähisin mõnda ärisse sisse, aga leidisin ainult venelasi sabades, venelasi löti taga ja kõik sildid olid vene keeles."

Olin täielikult vapustatud; kõik minu loomel, et olen Eestis, olin minu ümber kokku varisenud."

Lõpuks leidmise ühe sõõrika, kus vihemalt söögikava oli kirjutatud eesti ja vene keeles. Poolteise tunni söögiloatamise ajal (kui söök lõpuks saabus, oli see mittesöödav) ühtlasi jalgatama ja peagu hileerõõrituna tundega küsida vastutultjailt, kas nad räägivad eesti keelt."

Meeltehlikult tahsin kellegi eestlasele rääkida, küsida, kuidas nemad sellele vaatavad — Narva oli in kipuks et olen Eestis, olid kõik need venekeelised silt! Olin nii pettunud, et tundsin end füüsiliselt haigena."

STOP! PIIRAL!

Teole annimeisga paranes meil meelel natukene. Eesti talumajad ei paistud hoolitsetus järeltuna, nagu olime näinud enne Narva ja ümbristav maastik oli putus ja korras, nagu oli haritud nikaagele kui sünni ulatus nägema."

Moodusime sünnanäitajast, mis viit

Järg. lhek. 2.

Diskussioon USA-s: "Noored käivad Eestis omale juuri otsimas!"

DETROIT (EPL) — "Seisukohalt kodumaa külastamises" oli teemaks Resk-Lääne Eesti Noorte Koon-dise (KLENIK) sõpruspäevadele Detroitis, kus osavõtjaid oli 220. Diskussiooni kirjutas Jyri Kork lugus ette katkaid ametlikkudest seisukohtadest ning hoiatustest kodumaa külastamisesse seotud ohtude suhtes. Lõpuks küüdis ta: Mis on nende külastuste siht ja mis on neist kasu, eriti — kellet on neist kasu? Kuna sealse võimud kodumaa külastamist soodustavad, võib järeldada, et nende seisukohtade kasu ületab kahju.

Esimene sõnavõtja laudkonnast, kes ise pole Eestis käinud, selgitas, miks tema on kodumaa külastusse vastu, rõhutamata eriti selle tagajärgi vastuvõtta osas.

Kui aga kõigest hoolimata leidub minejad, tuleb neid põhjalikult ette valmistada, nii et nad mõtle-matult sealseid inimesi ohtu ei viiks.

Teine noor, kes samuti pole kodumaal käinud, ütles, et temagi on olnud varem külastamises vastu, on aga nüüd meelt muutnud, olles otsusele jõudnud, et kõige ohtulisem on siiski eestlaste säilitamine nii seal kui siin. Siinised noored lähevad kokkumade oma juuri otsima ja viivad sellega pealt värsket õhku kaasa, mis tuleb eestlastele kasuks.

Kolmas laudkondlane oli veetnud Tallinnas turistina kaks päeva. Juba sinnaõidul oli talle selgeks saanud, et jutud sealsest poliitlikorras vastavad tõe. Eestistatud ühiskondad lihtsitud formaalustest olid nii mõnelgi kuulajale uudiseks kuid viisid kõneleja ajapudusse, mille tõttu ta Tallinnas viibimiseist sai väga vähe juttu. Nii mõnigi kuulaja oleks tahtnud lähemalt teada, mida ta täpselt mõtles, kui ta oma sõnavõttu alustas lausega, et Tallinnas veedetud kaks päeva on olnud ta elu kõige intensiivsemad ja järgmisel viile kõige turvemad päevad.

Neljäs ja viimane kõneleja oli kodumaa külastanud kaks korda ja peatunud seal mittemil korral pikema aega.

Ka temale olid külauskajad ümber vapustavaks elamuks, kusjuures teine külastus oli teda rohkem meenutanud kui esimene. Kõige rohkem peamis teda hiiglavast avastus, et eesti rahvas on täpselt olemas ja pealegi nii rohkearvuliselt. Vahe-märkuseks võiks lisada, et Eestit külastajad oli puudutanud seal levi-mu arvamine, nagu ei oskaks võõrali ühiskonnad noored enam enam keelt. Kahjuks ei võimaldanud piiratud aeg üldist keskustelu kodumaa külastamises teemal.

Kunstnik Abel Lee Torontoist esitas loenguga "Vaatlusi läänepoolse kunstiloomingust", millel ta esitas mõttekatekendenid ning tähelepanekuid kaasaaja kunstiprobleemidest, lük-

summa kahekordistub lga paari aastaga ja üks doktoritöö võib olla seadunud enne kui ta päriselt valmis saab, selahub ku tegelemist mõistete, mis muutustele ei allu.

Sellest näilisest vastusest on tekitatud kriis, sest arvatakse, et kui kõik maailmas muutub, siis

Järg. lhek. 11

Evald Mänd alias Ain Kalmus

Uued materjalid avaldavad uusi väljenduvõimalusi. Samal ajal on aga kerkinud küsimus, mis on veel üle jäänud, mida kunstnik saaks kasutada inspiratsiooniks allikana. Füüsiline maailm on läbi üritatud, inimfiguur, loomad loodus, arhipäeva esemed, loog siinseantoomia on ahena tähtsaks muutunud. Inimene häärtab loodus ja asendab selle kunstilguga — kas selline sünteetiline maastik leiab kunstis ühe koha?

Kas inspireerivad tulevikku kunstnikku ümberstatitud leheasjad, inimese arv funktsioonid täiendavad elektron-arvaid, maailmaruumi valitaimed?

Evald Männa — Ain Kalmuse ettekanne teemal "Kirjaniku missioon", sisaldas mitmeid ühiseid pidepunkte eelmise loenguga.

Nagu Abel Leegi leidis Ain Kalmus, et pisiväe viiratsuga loengut ei saa üle lingitud ühiskondlikust tihelimest ja esitas niitena nõukogude korra nõuet n.n. sotsialistliku realismi valmus kirjutamiseks.

Teos võib olla teatud ide teinistuse ainult siis, kui kirjandus on selle ide tüüsti omale võtnud ja kui tegemist on suure üldinimliku idega. Ühiskonna kitsendavad eeskirjad kahjustavad alati loomingut.

Järgmisel hommikul muutus kirjandus Ain Kalmus pastor Evald Männa kõneledeks teemal "Tänapäeva maailm ja tule."

Abel Lee

"Tants lääne pilli järele" ei meeldi helipoliitrukkidele

Pärast hiljuti Tallinnas toimunud Eesti NSV Helioleija Liiu IX kongressi, kus lähemalt vaagiti mitmesuguseid muusikaalu puutuvaid küsimusi, on nüüd lähemalt vastuse alla võetud ka "kergega muusika", nimelt Tallinna tantsumuusika. Pealikirja all "Millele muusika järg Tallina tants?" annab H. Kõrver (nimelt helioleija Boris Kõrver, kes on helioleija liidu esimees. Toetus) ajalehes "Noorte Hääl" (15. det. 1970) päris hukkamõista hinnangu Tallinna tantsuorkestri repertuarile. "Ei saa püüda nõukogulikuks tantsuorkestriks sellist kollektiivi, kelle kavatsus 80 prot. või rohkemgi on viimasele päritoluga" märgib pikemas heljaveeruses kirjutas H. Kõrver Tallinna tantsuorkestrist "ülevaatus" kohta kokkuvõtte tehes.

Selle ühiskondlikul analüüsimisel märgiti iluolustatavaks kokkuvõtte: "Ligi 1000 pika hulgas, millest koosnes kõigi tantsuorkestrite "koondkava", oli teiste liiduvärbilide helioleija teeseid ja sotsialismimade tantsumuusikat väga vähe. Teinematult pole niidiks tähelepanu pööratud SDV (Ühiskond-Saksamaa, Tõnu) helioleija tantsumuusikale. Rohke ingliskeelse laulu kõrval kuulsime ainult ühe tantsulaulu saksa keeles. Eoipis halb on aga olu-berd eesti helioleija tantsumuudaga. Neid on "koondkavas" ainult 4 prot. Selle piisat moodustavad R. Valgre, U. Naissoo, K. Kikerpuu, V. Ojakäär juht kirjutatud lood. Varemalt aegadel rohkelt repertuariaarid olnud tantsumuusika E. Vainu, R. Kõrver, Leig, Tausit jpt. olevat kaas-geesid tantsumuusika "lahiplaaniis jäetud."

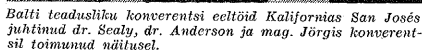
● Stockholmis kühmud Jyri Mä-nik ja Leena Klemmer. Peigmees on noor arst ja Eesti Üliõpilas-konnas endine esimese, prust on aktiivne skaudlike noorte tegelane.

● Newcastles Australias tähtsast 65-a. sünnipäeva pr. L. Toim.

● Tallinnas tantsuorkestri repertuaris kohta hukkamõista seisukoht seelõppur, et see on 80-protsendiliselt "lääne-lik."

● Tallinnas tantsuorkestri repertuaris kohta hukkamõista seisukoht seelõppur, et see on 80-protsendiliselt "lääne-lik."

● Tallinnas tantsuorkestri repertuaris kohta hukkamõista seisukoht seelõppur, et see on 80-protsendiliselt "lääne-lik."

Ka Nõukogude Laidus endas rõõme niha rahulematuse kas-

istide kätte oli tragiline viga, ma mõni aeg tagasi ka USA-s tunnistati. Nüüd hakkavad seal läbi lööma hääled, mis ütlevad, et USA ei saa ignoreerida 700 miljoni elaniku ja Hiinat. See samm oleks hiinlasele suhtes juba sautslik vigade nappel oleks hävitavade tulemustega. Hiina-Hiina tunnustamine USA poolt oleks viimane nael hiina vabadust kiiristul.

USA juuolekuteenistuse FBI direktor J. Edgar Hoover hoiatas hiljuti, et niipea kui Puna-Hiina saab UN-i liikmeks ja saadab esinduse New Yorgi klaaspaleesse, valguvad ühendriigid täis Puna-Hiina spioone. Öieti Pekingi tööstus- ja tehnilisi spioone valguvat juba praegu USA-sse "pögenike" sildi all.

Küsimuse suhtutakse teatava ärevusega juba ka Rahvuslikus Hiinas. Taipei ajaleht kirjutas hiljuti:

Hiina emmanna juhtimise kōmmu-

Kapten Dahlgren förtis ihändse

24. novembri hommikul paigutas transpordiministeeriumi avalike asjade osakond teate "Intsidendist"

lu poolt, on Kdirka venelastele väljasaandmine eriti hukkamõistetav. Ta esitas resolutsiooni, et Kongress avaldaks erilise deklaratsiooni taaskinnitamiseks, et USA annab varjupaika kõigile totalitaarse tagakusamise ja rõhumise alt põgenejatele.

Esmaspäeva õhtul teatati, et rannakaitse kontr.-admiral W. B. Ellis ja kapten F. Brown on saanud korralduse lahkuda ametist viibimatult. Kapten R. Eustis sai noomituse ja ta saigutatakse ümber.

BONN — Kanada kaitseminister Donald Macdonald, kes viibis siia Euroopas, kinnitas Bonnits viilides Lääne-Saksamaa juhtkonnale, et Kanada jätab Euroopasse NATO kaitseorganisatsiooni koosseisu 5000 mehele üksuse.

Minister Macdonaldil olid Bonnits viibimisel pikemad nõupidamised ja läbirääkimised Lääne-Saksamaa kaitseminister Helmut Schmidtiga.

Venelased on Sudaanis, nagu teisteki Araabia riikides saavutanud tuveva koonnekinnituse, mis näib sihvstvat maa satelliidistamiseks. Venelastel on põhjapoolses Sudaanis kaotada suur mereväebaas Port Sudan, mis on üks suurimaid, mis venelastel on väljaspool emamaad. Sudaani rezhim on loomas täielikult kommunistlikku riiki, kusjuures võimalikuks valkeks" püütakse hävitada igasugust vastupanu.

Okup. kumamaal valisid spordijätkajanikud aasta parimaks meesportlaseks tõstja Jaan Tuitsi, kes etavastis üle minnes esimesse rasketkaalu saavutas maailmarekordi 363 kiloga.

Temale järgnesid tõstja Karl Uutar maailmarekord rebimises), Euroopa esemeistler kaugushüppes Tõnu Leik ja malesuurmeister Paul Keres.

Naiste parimaks osutas tennisisti Iiu Parmas, kes saavutas kaks maailma-meistrit tiitlit üliliipalaste tennisas Euroopa-meistriks naarisamängus.

Vasakul kirjanik Salme Ekbaum. Paremal Toronto väikekooli õpilasi esinemas raamatu aupäeval.

Eesti raamatu aupäev Uus üritus Kanadas

TORONTO (EPL) — Eesti Kultuurikogu Kanadas korraldas Toronto Eesti Majas 6. detsembril "Eesti Raamatu Aupäeva", milline kestis sel päeval 9 tundi ja mille jooksul toimunud üritused olid pühendatud eesti kirjandusele.

Raamatu Apsüüva avamine toimus pidulikult Kanadas elunevete eest autorite teoste ja tükkide ning vaba eesti maailma eestlaste eksiliibiliste näituste avamisega EKKK esimehe H. Pärkna poolt. Raamatutükkide kohta ei andud enamasti kokkuvõtteid üldiselt seletusi näituse üldtõldearvade K. R. Ermele, kuhu kunstnik Abel Lee esines ettekandega eksiliibiliste

nult 2,1 prot. üldisest eestlastest arvust Kandas. I. Külvend andis laiemat seletust, miks tema arvates ta näidend "Sild üle mere" Rootsis jäi Austraalias lainedele tähelepänu panemata, Toronto's aga senini lavastamata jätetud.

Lõpnaks esitas paneeli juhataja kõne ühes üsnetavalase küsimuse – mida ühis kui teine kirjanik teeks kui ta mõistetakse kaks ajaks üksteis-

Ramatnõutiselt oli üldse eestlased 165. Kaasata eesti autorite teost ja peaaegu samapalju trükitised, seega enam kui 300 väljannet, mis lehekülgedel üldarvuga muudatusi ligemale 40 000 leheküljel. Ramatnõu ja raamatukogu kirjanduse koostatud kataloog, mis bibliograafilise väljajandena on enesetehtud teadmetööseks. Viimane on varustatud Abel Lee erikiilbirisega.

[illegible]

Raamatu Aupäeva puhul toimus ka suur raamatuloterii, mis müüdi lühikeste ajajärgi. Kõik loosid olid "täisloosid" ning igale loteriiraamatule oli lisatud Abell Lee päeva märgistav eksklüüs.

Ootamatult suure tähelepanu esaklasse sai kirjakutsute poolt korraldatud raamatulastele. Orto müüs odavamalt hinnangelt 500 raamatut, kuna Kirjanike Kooperatiivi esindajad ei saanud eelmisega võis-
 kusele. Kirjanike Kooperatiiv ei olnud müügil normaalselt hinnaga. Aga kõik lasteraamatud müüdi kiibi.

Intervjuerimisel sisinesid Sisse Ekbaum, Urve Karuks, Ilmar Küllvee, Hannes Oja, Arved Viirhild ja Edward Krants, kes intervjuerisid üksteist, kuni ka intervjuerid saidid Arved Viirhild ja Edward Krants. Kõige hiljemalt kirjeldasid üksteist 45 küsimust üri-vald-kon-
nast, kujuvõrre mitmed küsimused ja vastused küsimusi kuulajaksommasid. Intervjuerid kirjeldasid üksteist küsimustele üksteist mõda küsijaksommasid kirjanduse puutu-

avastis küsimistul, mida käsitleti avanõu-
tusele osakehoonega. Peamine küsi-
mus oli, kas kooliõpetajad, kes ei ole
õppehoonega seotud, võivad osaleda
õppehoonega seotud küsimustel. Kõige
peamiste küsimuste teemad ja ka kir-
jutajate probleemidele arutluse, kus
õpetajad nõudsid küsimustele ja vastust
andvat kuulajaskonnale mitte-meedi-
lised vastused.

Arutluse teemad: K. Berne statistilist
andmetel A. Viiraltale ja teistele
küsimustele, mida tema Kanada eesla-
gu, kelledest raamatutajaid ja
kirjastajaid.

Sajad nimeid külastajad peatusid
kumades kirjastustel nimeid küsi-
tudum õpetajatele valmistatud kua-
lifikatsioonidele.

nult 2,1 prots. üldisest eestlaste arvust Kandas. I. Külvet andis lähema seletuse, miks tema arvates ta näidend "Sild üle mere" Rootsis ja Austraalias lauldase tähelepanu on saanud, Torontos aga senini lavastamata jäetud.

Lõpuks eistas paneeli juhataja kõigile usutlertavale küsimuse – mida üks kui teine kirjanik teeks kui ta mõisteleks eluks ajaks üksikute saarele, kuhu nad kaasa võiks võtta ainult kolm eesliikeset raamatut. Mõned vastasid, et võtaks kaasa Underi lüütsõnaku, piibli, Saareste sõnastiku, Alveri lüütsõnastiku jne. A. Viirald ütles, et ta ei võtaks sundusmõelsele määramisel ühtki eesliikeset raamatut kaasa, küll aga suure paki valget paberit, et üksikud saarel kirjutada.

[illegible]

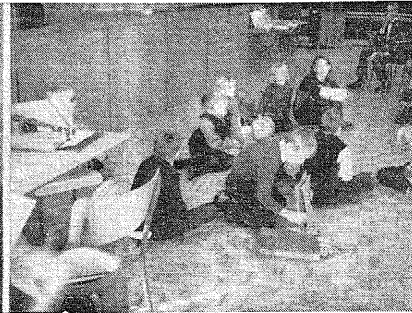
Raamatu Aupäev lõppes öhtuse kontsert-aktusega, mis oli mitmekülse kavaga pühendatud Bernard Kangrole ta 60 sünnipäeva puhul.

MÄLESTUSKÜÜNLAD
MADIS ÜURIKESELE

Raamatul Aupäeva näituste kõrval äratas suurt tähelepanu ka ekshibitsioon näitus pealkirja all "Eesti ekslibris vabas maailmas." Kolme suurema Torontos eluneva ekslibristi koguja poolt oli näitusele esitatud üle 1000 Eesti ekslibristi, mis võtsid enesega alla 24 lauda. Enamik väljapanekuid oli Emil Eerne, Evald Raidla ja A. Vilmsi kogudest, kusjuures Emil Eerne esitas täieliku kogumi ekslibristide, mis aastate kestel valmistatud Rootsis hiljuti ootamatult surnud kultuuritegelasele Maadli Üürilesele.

Kadunu nimele valmistatud eksliibrised võtsid enese alla mitme laua pinna ning nende juures põlesid vältumise kestel mustad küünlad — mälestustulukestena Madis Üürikesele, kes oli teatavasti üks entusiastlikumaid eksliibriste

Sajad näituse külastajad peatusid kauemalt eksliibriste näitusel just kadunud Üürikesele valmistatud eksliibriste ees.

TEISED / LEHED

ELU JA SURMA HIND

New Yorgi Vasa Eesti Sõna kon-
menterib teadeti president Nixoni
juurduste tulemustest leedu ärarüh-
paja väljandimise kohta venelastele.
"Teedulaste vabadustestaja, kel
ameerika riigisüsteem reetisid, on ju
vaga praegu elav surnu, olugi et
füüsiliselt mõttes veel võli elus oli
et tõenäoliselt ongi. Nõukogude KG
vabaja ju teda uurimiseks, kas vi-
maks ei ole tema endiste kaasteste-
jate või tuttavate hulgas mingit su-
lanõu nõukogude rezhimile alt põge-
nemiseks. Kui teda on küllalaste-
pingutatud ja piinatud, siis likvide-
ritakse põgenik kuulalaste võ sa-
misega nõukogudelikele surmalae-
ruse, kust ei ole tagasitulekut."

Pögeniku isiklikku tragöödiat kõ-
vale jättes on kõnesoleva isiku
ja surma hind kõrge kasulikkus
mõttes Balti riikide küsimusele. Ük-
ki sündmus pärast eestlaste Viik-
Jaanimetsa põgenemist Hrushtšov-
jahtlaevalt anstaid tagasi ei ole US-
ja kogu vaba maailma tähelepanu
koitnud nii ulatuslikult kui leed-
lased.

raadiotelegrafisti nurjatuend kü
vabadusse. Nagu välguksvatus hi
maruses ni välgukses see lugu mar
lima rahvaste keskel tõstajaga, et Ba
ri rikide rahvad ei ole leppinud se
võitluse üheksa korruga ja et igal su
bival sõjamaaluse otsustades teid pu
genemiseks nõukogude okupatsiooni
ait.

Et mõni asutüülojse rikkumise
stüüdane admiral kapten teenistuse
välja viistakse, on tarvilik ainult se
leks, et oma kohtadele jäävad enam
nikud edaspidi samasuguste juhtu
miste puhul hoolikamalt oleksid. N
de poolt reedetud põgenikuks see k
ristus kuuldi et aita.

Balti riikide küsimuse edapidi arenemist kogu see traagiline luguga mõjutab soodsalt. Liig vaiksest oli maailma avalikkuses jäänud Balti riikide küsimusest täiesti teadmatuseks.

HEA VAHEKORRA NIMEL.

New Yorgi Vaba Eesti Sõna kirjutab: "See oli kollase sabaga lestakala, mis Massachusettsi osariigi rannavetes kelle püüdmise tingimuste üle peetavate läbirääkimiste ladusa käigu nimel ameerika admiral käsis vene laeste tagasi anda ledulaselt vabadeuseotsija. Pögenikule asiüüli andmisel oleks rikkunud "head vahetorda". N. Laidiga".

Kui Long Islandi väikelinna Glen Cove linnapea hakkas nõudma kinnisvaramaksu häärestemajalt, mille N. Liidu UN-i missioon endale ostis suvitamiseks, siis tõstsid sovetnikud kisa: maksu nõudmine rikub head vahetorda N. Liidu ja USA vahel. Washingtoni, s.t. USA välisministeeriumi vahelesegamise tõttu jäigi Glen Cove maksust ilma.

Hiljuti esitasid lääneliitlased N.Liidule märgukirja protestiks selle vastu, et Ida-Saksamaa kommunistlikud võim takistab liiklust Lääne-Saksamaa ja Lääne-Berliini vahel. Moskva lükkas protesti tagasi, kuna see ei aita tekitavat rahvusvahelist pingevust ja rikkuvat häid vahekordi.

Kui Jaapan hiljuti hakkas nõudma, et N. Liit vabaks annaks Jaapanile kuuluvad Kurilli saared, mis II maailmasõjast saadik on N. Liidu okupatsiooni all, siis tõstis N. Liit kohe kisa: L. Liidule vaenulikud ringkonnad Jaapanis õhutavad vaenust.

Kui rahvusvahelises läbikäimises, olgu see siis diplomaatilisel või majanduslikul alal, sovjetnikutel midagi nõuda, mida nad andma peaksid, kuid anda ei taha, siis tuuakse kohe välja hoiatus: ärgu rikutakse head vahkorda! Ja kui neile midagi keelata, milleks neil õigus ei ole, aga mida nad saada tahavad, siis on trumbiks sama jutt heast vahkor-
rast ja rahvastevahelisest kooskõlast, mida rikkuda ei tohtivat.

Selline nõtmete põlvede ja liigselt paenduva selgroo hingeelu sovjetivenelastega suhtlemises läheb pika-peale Ameerikale kalliks maksma."

"Sigareti vabrikud lõpetada"

WASHINGTON — Ühendriikide tegtuse komisjon, mille koosseisu kuulub 100 südamehaiguste spetsialisti, on teinud ettepaneku Ühendriikide sigaretitööstuse järk-järguliseks likvideerimiseks. Arstid hinnatavad, et sigaretsuitsutseamine on üks tähtsamaid tegureid südamehaiguste tekkimisel.

Komisjon teeb ühtlasi ettepanek maksude suurendamiseks sigarettidele ning soovib saadud summasid kasutada suitsetamise kahjulikkuse selgitamiseks ning suitsetamisest loobumise abimeetmete läbi tekkinud haiguste vastu võitlemiseks.

**"Tulimuld
Village"**

NEW YORK E/PL – Fort At-
kinsonis, Wisconsinis, avati hiljuti
kunst- ja kinkesjade keskusko-
kujundatud erihoonne, mis kannab
nime "Tulimuld Village, milline
kavandatud ja ehitatud samas lin-
nas elunevate eesti arhitektide Helmu
Ajango poolt, kes on ühtlasi ka ko-
ogu ettevõtte omanik. "Tulimuld
"Village" pidulikus avamises, mis
toimus oktoobri lõpposas, võttis
osa Wisconsini kuberner Warren P.
Knowles, kes tegi seda lühide li-
bilõikamistega, siis omavalitsuse
esindajad, kultuuri ja seelõtkonate
elased jpt. Nümmusest ilmus piki-
ki kirjutusi ja fotoreportaazhi Fort
Atkinsonis ajalehes.

Arhitekt Helmut Ajango tegutses esimese arhitektina ja omab oma büroo Fort Atkinsonis juba üle 10 aasta. Ta on kavandanud rea kirikuid, hooneid, restorane, seltskondlikke hooneid ja klubisid, korterimaju ja elamuid jne., olles hästitundud isikute jaoks kohe.

"Tulimuld Village" eesmärgs on võimaldada piirkonna kunstnike loomingu levitamist rahva hulka. Hoones on paarkümmend kunsti ja kunstiesemete müügikohta. Eriosakonna demonstreerivad kunstnikud tarbekunsti valmimist. Hoone nimi "Tulimuld" on paigutatud hiigeltähtedega hoone seinale ja ümbruskonnale. Kunstnikud teavad väga hästi, mida see eestikeelne tekst tähendab. Hoone on ka näitusteraumid.

● Seattle'is USA-s ristiti Linda (n-na Kruusimaa) ja Enn Raidna teise poja Paul Aarne.

Peategelased Solshenitsõni draamas, mis esitati menuga kuulsas Tyrone Guthrie Teatris Minneapolis ja kus orjalaagrite müüjäspetsialistidena lavastajat abistasid Olaf Tammark ja Endel Kuik. Pildid Rodion Nemov (mängib Brian Petchey) tööjuht-vangina vastu võtmas orjalaagrisse saabuvat Ljubat (rollis Fern Sloan).

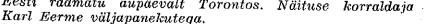
(VE) – Kõgu maailmas tähtsavad tuhanded ekspertid ei teadnud probleemi kallal, mis juhtub maailmas kui rahvaarvu pidevalt kasvab ja inimesed siirduvad massiliselt maist linnadesse. Asja ilmus inimese kirjaliku koodi Gordon Rattray-Taylori selge raamat "Doomsday Book", milles rändatud maailku pilguga tulevikku ja ennustatakse, et kõgu maailm sahub aastatuhandete vahetusel ühe veidi hiljema ühekoostatu linnades tekkiwa pingi tõttu ummikusse, millele tuleks juba nüüd hakata tõsiselt mõtlema, et vältida ähvardavat katastroofi.

Suurlinnades on 10 protsenti vähem piiviseid päevi, 30 protsenti rohkem üdu suvel ja 100 protsenti rohkem üdu talvel.

Haigestumise võimalused on sarnased suurlinnades tunduvalt suurend, kuna seal on kaks korda rohkem kopsu vähki kui maa piirkondades, rääkimata vaimuhaigustest ja sõltuvustest haigustest. Alkoholi, enesetappide ja väimeeskaalu kaotajate protsent linnades on suurem kui maapiirkondades.

Kui inimene lõpuks aru saab, et
al enam mingit pääsu ei ole, siis
sob see endaga paratamatult kaa

Nendele probleemidele vastu astumise nõuab maakera elanikelt suurt vastutustunnet, kavakindlat planeerimist ja tihedat koostööd riikide ja rahvaste vahel. Tegelik elu aga näitab, et inimkond pole veel kaugeltki küps sellise suure vastutuse eendele võtmiseks ning läheb samm-sammult vastu katastroofile.

Meie eakamapõlve haritlastena, olles enamikus tuttav ka venekeelse kirjandusega, mäletab sealhulgas ka Aleksander Scheller-Mihhailovi teoseid. Juba eelmise sajandi kuuekümnendalt aastalt ja käesoleva sajandi algusest kuni 1917. a. revolutsioonini oлд Scheller-Mihhailovi teosed olnud väga populaarsed. Veebruarikuu 1917. a. märtsi 18. ja 19. päevade vahel, 1917. a. märtsi 19. ja 20. päevade vahel, 1917. a. märtsi 20. ja 21. päevade vahel, 1917. a. märtsi 21. ja 22. päevade vahel, 1917. a. märtsi 22. ja 23. päevade vahel, 1917. a. märtsi 23. ja 24. päevade vahel, 1917. a. märtsi 24. ja 25. päevade vahel, 1917. a. märtsi 25. ja 26. päevade vahel, 1917. a. märtsi 26. ja 27. päevade vahel, 1917. a. märtsi 27. ja 28. päevade vahel, 1917. a. märtsi 28. ja 29. päevade vahel, 1917. a. märtsi 29. ja 30. päevade vahel, 1917. a. märtsi 30. ja 31. päevade vahel, 1917. a. märtsi 31. ja 1. aprilli vahel, 1917. a. aprilli 1. ja 2. päevade vahel, 1917. a. aprilli 2. ja 3. päevade vahel, 1917. a. aprilli 3. ja 4. päevade vahel, 1917. a. aprilli 4. ja 5. päevade vahel, 1917. a. aprilli 5. ja 6. päevade vahel, 1917. a. aprilli 6. ja 7. päevade vahel, 1917. a. aprilli 7. ja 8. päevade vahel, 1917. a. aprilli 8. ja 9. päevade vahel, 1917. a. aprilli 9. ja 10. päevade vahel, 1917. a. aprilli 10. ja 11. päevade vahel, 1917. a. aprilli 11. ja 12. päevade vahel, 1917. a. aprilli 12. ja 13. päevade vahel, 1917. a. aprilli 13. ja 14. päevade vahel, 1917. a. aprilli 14. ja 15. päevade vahel, 1917. a. aprilli 15. ja 16. päevade vahel, 1917. a. aprilli 16. ja 17. päevade vahel, 1917. a. aprilli 17. ja 18. päevade vahel, 1917. a. aprilli 18. ja 19. päevade vahel, 1917. a. aprilli 19. ja 20. päevade vahel, 1917. a. aprilli 20. ja 21. päevade vahel, 1917. a. aprilli 21. ja 22. päevade vahel, 1917. a. aprilli 22. ja 23. päevade vahel, 1917. a. aprilli 23. ja 24. päevade vahel, 1917. a. aprilli 24. ja 25. päevade vahel, 1917. a. aprilli 25. ja 26. päevade vahel, 1917. a. aprilli 26. ja 27. päevade vahel, 1917. a. aprilli 27. ja 28. päevade vahel, 1917. a. aprilli 28. ja 29. päevade vahel, 1917. a. aprilli 29. ja 30. päevade vahel, 1917. a. aprilli 30. ja 1. mai vahel, 1917. a. mai 1. ja 2. päevade vahel, 1917. a. mai 2. ja 3. päevade vahel, 1917. a. mai 3. ja 4. päevade vahel, 1917. a. mai 4. ja 5. päevade vahel, 1917. a. mai 5. ja 6. päevade vahel, 1917. a. mai 6. ja 7. päevade vahel, 1917. a. mai 7. ja 8. päevade vahel, 1917. a. mai 8. ja 9. päevade vahel, 1917. a. mai 9. ja 10. päevade vahel, 1917. a. mai 10. ja 11. päevade vahel, 1917. a. mai 11. ja 12. päevade vahel, 1917. a. mai 12. ja 13. päevade vahel, 1917. a. mai 13. ja 14. päevade vahel, 1917. a. mai 14. ja 15. päevade vahel, 1917. a. mai 15. ja 16. päevade vahel, 1917. a. mai 16. ja 17. päevade vahel, 1917. a. mai 17. ja 18. päevade vahel, 1917. a. mai 18. ja 19. päevade vahel, 1917. a. mai 19. ja 20. päevade vahel, 1917. a. mai 20. ja 21. päevade vahel, 1917. a. mai 21. ja 22. päevade vahel, 1917. a. mai 22. ja 23. päevade vahel, 1917. a. mai 23. ja 24. päevade vahel, 1917. a. mai 24. ja 25. päevade vahel, 1917. a. mai 25. ja 26. päevade vahel, 1917. a. mai 26. ja 27. päevade vahel, 1917. a. mai 27. ja 28. päevade vahel, 1917. a. mai 28. ja 29. päevade vahel, 1917. a. mai 29. ja 30. päevade vahel, 1917. a. mai 30. ja 31. päevade vahel, 1917. a. mai 31. ja 1. juuni vahel, 1917. a. juuni 1. ja 2. päevade vahel, 1917. a. juuni 2. ja 3. päevade vahel, 1917. a. juuni 3. ja 4. päevade vahel, 1917. a. juuni 4. ja 5. päevade vahel, 1917. a. juuni 5. ja 6. päevade vahel, 1917. a. juuni 6. ja 7. päevade vahel, 1917. a. juuni 7. ja 8. päevade vahel, 1917. a. juuni 8. ja 9. päevade vahel, 1917. a. juuni 9. ja 10. päevade vahel, 1917. a. juuni 10. ja 11. päevade vahel, 1917. a. juuni 11. ja 12. päevade vahel, 1917. a. juuni 12. ja 13. päevade vahel, 1917. a. juuni 13. ja 14. päevade vahel, 1917. a. juuni 14. ja 15. päevade vahel, 1917. a. juuni 15. ja 16. päevade vahel, 1917. a. juuni 16. ja 17. päevade vahel, 1917. a. juuni 17. ja 18. päevade vahel, 1917. a. juuni 18. ja 19. päevade vahel, 1917. a. juuni 19. ja 20. päevade vahel, 1917. a. juuni 20. ja 21. päevade vahel, 1917. a. juuni 21. ja 22. päevade vahel, 1917. a. juuni 22. ja 23. päevade vahel, 1917. a. juuni 23. ja 24. päevade vahel, 1917. a. juuni 24. ja 25. päevade vahel, 1917. a. juuni 25. ja 26. päevade vahel, 1917. a. juuni 26. ja 27. päevade vahel, 1917. a. juuni 27. ja 28. päevade vahel, 1917. a. juuni 28. ja 29. päevade vahel, 1917. a. juuni 29. ja 30. päevade vahel, 1917. a. juuni 30. ja 1. juuli vahel, 1917. a. juuli 1. ja 2. päevade vahel, 1917. a. juuli 2. ja 3. päevade vahel, 1917. a. juuli 3. ja 4. päevade vahel, 1917. a. juuli 4. ja 5. päevade vahel, 1917. a. juuli 5. ja 6. päevade vahel, 1917. a. juuli 6. ja 7. päevade vahel, 1917. a. juuli 7. ja 8. päevade vahel, 1917. a. juuli 8. ja 9. päevade vahel, 1917. a. juuli 9. ja 10. päevade vahel, 1917. a. juuli 10. ja 11. päevade vahel, 1917. a. juuli 11. ja 12. päevade vahel, 1917. a. juuli 12. ja 13. päevade vahel, 1917. a. juuli 13. ja 14. päevade vahel, 1917. a. juuli 14. ja 15. päevade vahel, 1917. a. juuli 15. ja 16. päevade vahel, 1917. a. juuli 16. ja 17. päevade vahel, 1917. a. juuli 17. ja 18. päevade vahel, 1917. a. juuli 18. ja 19. päevade vahel, 1917. a. juuli 19. ja 20. päevade vahel, 1917. a. juuli 20. ja 21. päevade vahel, 1917. a. juuli 21. ja 22. päevade vahel, 1917. a. juuli 22. ja 23. päevade vahel, 1917. a. juuli 23. ja 24. päevade vahel, 1917. a. juuli 24. ja 25. päevade vahel, 1917. a. juuli 25. ja 26. päevade vahel, 1917. a. juuli 26. ja 27. päevade vahel, 1917. a. juuli 27. ja 28. päevade vahel, 1917. a. juuli 28. ja 29. päevade vahel, 1917. a. juuli 29. ja 30. päevade vahel, 1917. a. juuli 30. ja 31. päevade vahel, 1917. a. juuli 31. ja 1. augusti vahel, 1917. a. augusti 1. ja 2. päevade vahel, 1917. a. augusti 2. ja 3. päevade vahel, 1917. a. augusti 3. ja 4. päevade vahel, 1917. a. augusti 4. ja 5. päevade vahel, 1917. a. augusti 5. ja 6. päevade vahel, 1917. a. augusti 6. ja 7. päevade vahel, 1917. a. augusti 7. ja 8. päevade vahel, 1917. a. augusti 8. ja 9. päevade vahel, 1917. a. augusti 9. ja 10. päevade vahel, 1917. a. augusti 10. ja 11. päevade vahel, 1917. a. augusti 11. ja 12. päevade vahel, 1917. a. augusti 12. ja 13. päevade vahel, 1917. a. augusti 13. ja 14. päevade vahel, 1917. a. augusti 14. ja 15. päevade vahel, 1917. a. augusti 15. ja 16. päevade vahel, 1917. a. augusti 16. ja 17. päevade vahel, 1917. a. augusti 17. ja 18. päevade vahel, 1917. a. augusti 18. ja 19. päevade vahel, 1917. a. augusti 19. ja 20. päevade vahel, 1917. a. augusti 20. ja 21. päevade vahel, 1917. a. augusti 21. ja 22. päevade vahel, 1917. a. augusti 22. ja 23. päevade vahel, 1917. a. augusti 23. ja 24. päevade vahel, 1917. a. augusti 24. ja 25. päevade vahel, 1917. a. augusti 25. ja 26. päevade vahel, 1917. a. augusti 26. ja 27. päevade vahel, 1917. a. augusti 27. ja 28. päevade vahel, 1917. a. augusti 28. ja 29.

a. üksik tema enamtutund teo-
"Metsa raitakse - laastud len-
nad" (Less rjubjat - shtshepki
ad) 1871. a. Suurt tähelepanu
aldasid ka tema 1883. a. ilmunud
aan Nad obrövom (Järsakul) 1886.
a. ilmunud Padeenje (Langus) ja
a. ilmunud Althustshjei (Ah-
hejad). Need üksikud pealkirjad ei
ra loomulikult kaugeltki A.
elleri loomingut.
shtsamtai A. Schelleri biograafia
A. Skobitshjevi ja see üllatunud

A. Scheller suri Peterburis, kus ta ka veetis enamasti kogu oma elu, 21. novembril 1900.

Jerevani randiolt küsitakse: "Kee-
rget seltsimees kinnitas, et Stalin ole-
vatsid surnud väga suurel pidupäe-
val. Mis suur püha see oli?"
Vastus: "Stalin. surmapäev".

✱

Küsimus: "Jube kümme aastat oot-
an ma korteriametist asiastult tead-
ma uue korteri saamiseks. Kas see
võib sigadus?"
Vastus: "Esitage rohkem selliseid
küsimusi ja õige pea annab teile ilu-
sa ühualuse KGE".

*
Küsimus: "Kas pole sigadus, et ma ei saa kusagilt osta oma jalgrattale vajalikke osi, nagu näiteks remi, õhugaaknall, õhugaaknall, ja ometi ligiigad meil maalmaruunis sputnikud!"
Vastus: "Kust te saite jalgratta osta?"
*
Küsimus: "Kas meil on veel poliitilisi vange?"
Vastus: "Põhismõtteliselt mitte. Kuid aga seda tõendab, muutub ise panna."
"Tõelise vangi!"

Selle varpa söduriga tutvusin badus on puutumatu. Istingu

Fanjunkare, niis olevat teadlik
ma positsioonist. Väiteenistuses
a siin rongiski. Nünda otsustas
a ka sõjameheliikl kätutadmit-
e lahkuda sissevõetud positsioo-
nist. Ta toimis vabalt, rahulikkult
a enesekindlalt. Sest isiku vaba-
tus on demokraatlikus ühiskons-
as puutumatu. Võitis üuna tas-
tust ja hakkas seda sööma. Seda
eadis ku konduktor: et isiku va-

siin, kord seal. Ja nõnda saab ka häära funjunkare, tabli sõdur, istuda. Küll ilma istekohapileitita, kuid õigusega — tema enda poolt okupeeritud platsil. Kuni rong jõuab jaama, kus tal tuleb lahkuda. Sõbralikku naeratusena: tack, tack, tack!

On tore, et on nii iseseisvaid, enesekindlaid ja vapraid funjunkareid! Mütlein ma.

1000

Automured okup. Eestis

Aastane kontingent 60

Seoses Itaalia autovabrikuga "Fiat" regevisse rakendamisega Nõukogude Liidus on ka okupeeritud Eestis autoprobleem üldiselt ja esimesel kuni kungil varem päevakorralla tõusnud. Sellest annavad tunnistused kodumaised ajalehed ja ajakirjad, kus mitmesuguste autoga seosesolevate küsimuste kohta sageli sõna võetakse. Erakordselt tähelepanu autoprobleemidele pühendades novembrikuu lõpul Tallinna "Rahva Hääli," kus tervelt kolmest ajalehetoimurist lähtuvalt kirjutistes väideti, et okupeeritud Eestis loetakse autode üldise arvu arvutuseks. Samaaegselt andis ajaleht oma pikikesed kirjutised pealkirjaga all "Aanno 2000 kaksikade autot 100 elaniku kohta", ja "Auto meie elus täna ja homme ehk aeg on agra seada" lausa masendava pildi autoasjandusest praeguses Eestis, kus puuduvad suuremaks autoliikluseks maanteed, garaažid, parkimisplatsid, vajalikud autopark ja üldse kõik, mis autoasjanduse korraldajaks funktsioneerimiseks talvik.

Elitane allpool ainult mõned eesiloomulikumad lõigud sellest seeriakirjutistest autoasjanduse kohta praeguses Eestis ja ka mõningad tulevikuvälavaadused, mis on "plaanis ette nähtud", "Rahva Hääles" toodud soovimatenata.

Millegipärast et ole kõnealusest pikas kirjutises üldse märgitud kui palju Eestis üldse autodeid on. Võib-olla on see "täpselt teadaolevaks." Faktina märgitakse vaid seda, et "viimastel aastatel on vabariigi kaubandusvõrk elanikkonnale nüüdnud aastaks keskelt läbi 600—700 sõidut.".

Sarv arv on läänemaailmas müüdate arvuga võrreldes imelikult vähe, näidates, et auto on Nõuk. Liidus, kaasa arvatud okupeeritud Eesti ainult väga vähesel määral kasutatav luksus. Kuna N. Liidus loodetakse 1972—1973 a. sõidutoodet toodangut tõsta 12—15 miljoni sõidukini, siis peab "Rahva Hääli" usutavaks, et rajandusvahetuseks on Eestis keskmiselt 200 sõidukit 1000 eluk ühe sõidutoodet 5 elaniku kohta.

Paralleelselt sellega olgu märgitud, et Põhja-Ameerikas on juba praegu iga kolmas elanik automanik.

Ühele poolele statistiliste andmete kohta praegu ja tulevikus on märkimisväärt sadagi märkida, et Tallinna ajalehes olevate arvade praegu Eestis mootorajaratidat mõnedel palju rohkem kui kungil varem, ningel üks mootorajaratidat mõned elaniku kohta, kujuures seitsmekümne kolme perekonna (just perekonnaliikmeteks) kohta tulevat ühe isikliku sõidutoodet. Kaa seegi faktiliselt isegi on, pole mudugi teada.

Edasi selgub, et Eestis, ennekõike Tallinnas on raskeimaks autoasjanduse probleemiks garaažide küsimus. Nende ehitamist ei pühendatud riigis rahalist vahendit ega ehitustetajatele vahetust kui ehitajate puudus. Samasuguseks mureküsimuseks loodetakse autode arv suurenesel on autode parkimise Tallinnas. Linnas keskus vajavat kolmekümne eesoleva aasta mõeldumisel, a.s. aastal 2000 umbes 50 000 autoparkimise kohta.

Kuhu ehitada? — küsib ajaleht ja nirdõv õigustatult, et Tallinn on nirdõv Soome lähe külje alla, et põh-

jaave ja merevee kõrguse tõttu oleks äärmiselt kulukas minna maa alla garaažide ehitama.

Ainsaks kohaks, kus on võimalik suhteliselt väikeste kulutustega viia garaažid maa alla on Toompea ning Toompea piirkond. Seal on võimalik veid dramaatiliselt ära juhtida. Viimast võimalust ei peeta lähemal ajal teostatavaks kuid arva-

Rannakaitse rikkus seadust

NEW YORK (VESH) — USA Rannakaitse mehed rikkusid seadust merelehe väljandamises kõige lähemal ajal USA enda seadusi, kirjutab ajakirjanik John Chamberlain, luuesid et kõige raskesti aga riiklikud nad rahvusvahelise seadust, see riigi kodanikud anti välja teisele riigile. Chamberlain meenutab mõne sõnaga Balti riikide seadust, märkides, et Ühendriikide seadust endiselt Eesti, Läti ja Leedu vabariikide esindused, kellega välissuhtel on ametlikult sidemed ja seega suhtutakse Eestisse, Läti ja Leetu kui okupeeritud riikidesse.

Vastavalt sellele ametlikule poliitika, kirjutab J. Chamberlain, ei olnud N. Venel väljaanditud leedu merelehe isegi mitte nõukogude kodanik. Kui nüüd USA valitsus annab rahvusvahelisele kohtu alla, mida praktiliselt mudugi ei juhtu, tuleks tal vastust anda selle eest, et ühe riigi kodanik anti välja teisele riigile, kelle esindajatel ei olnud mingit alust põgeniku väljandamises. Rahvusvaheliste sätete kohaselt leedulast Kudrikat ei saa isegi nimetada põgenikuks juriidilises mõttes. Ta oli mees, kes pääses okupantide käest ja sunniti sinna tagasi minema. Ajakirjanik ütles lõpuks, et kui rannakaitsemeestel oli "meeltest hõlud". Annapolise merekaademiid nukuteks, siis vähemalt vastav välisministeeriumi ametlik keele poole pöörduti, oleks pidanud teadma, et Washingtonis asub tõeliselt Leedu vabariigi esindus, keda oleks pidanud konsulteerima.

tuleb Tallinna elanikele garaažide ehitada Toompea ja Toompea kaljudele.

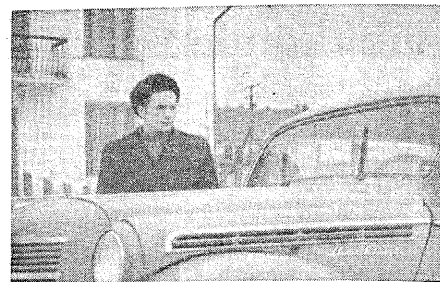
Mis puutub autoremontidesse ja igasugustesse parandustöödesse, ütlemise jne. siis selgub, et need probleemid on võib-olla isegi raskesti kui ühe auto ostmise võimaluse ootamine. Selle kohta kirjutatakse "Rahva Hääli" sõnasõnalist järgmist:

"Autode arvu kiire kasv nõuab paratamatult hästi läbimõeldud ja organiseeritud teenindusajamist võrgu loomist. Liikluse autode tsentraliseeritud hooldamise ja remondi olukord praegu kahjuliku auto- ja mootorite omanikele veel ei rahulda. Seetõttu on riiklikele töökodade kõrval leidnud enesele head teenindusvõimalusi ootamine. Seda hõlmuks, kes väga laheks on nõus masinade remontima."

Edasi märgitakse samal teemal, et "Praegu on vabariigis 21 töökoda, nelst kolm suuremat asuvad Tallinnas, ja üks Pärnus. Teisel, väikesemahul, et vastsale kassaaja nutele."

Sel puhul olgu kõrvalmärke (täheleandud, et ühes Kanada ajakirjas ilmus hiljuti kellegi kanadalase kirjutis automuredde kohta, mida ta ühemat seega Moskvas elades omal nahal tunda saanud. N. Liidu pealinna tulevat näidatid ja näidatid järjekorras oodata, mil mõnes riiklikus autotöökodas võimalikuks osutub auto oltamine, mida kõigil läänemaailmas saab teha parikümne minuti kestel. Et auto korrasolekus autot õlitada, sõidatavat selleks otstarbeks Moskvas Soome. See olevat kiireim ja ka odavam moodus auto korrasolekus.

Ühendriikide autoprobleemidega Eestis peatus "Rahva Hääli", ka liiklusehõlme vastus, nõudes nüüd ja tulevikus ranget liiklusdistsipliini kinnipidamist. Et sellest vähe hoolikasse, tõendab järgmine väljavõtte, kus märgitakse: "Poleks ei näita veel autotühjaltimise purjuspi vähenemise tendentsi. Avaristid, kus sõiduti oli autotul, oli 37 protsenti tõusnud viimil peaga... Eriti kurb on, et umbes 2000 liiklusõnnetust on täheldatud eelmisel aastal, ligi aastal saab 20—30 last surma, 30 000 autotul loast, mis aastast välja antavat, võetavat 5000 luba tagasi purjuspi sõidu eest."

Nõukogudemaalunistavad inimesed autot. Ka okupeeritud Eestis, kus ostuvõimaluse saba on aastaid pikk.

Koolivennad jälle koos

Okupeeritud Eestis on kujunenud kombeks "tähistada" ja "pühitseda" kõiki kooliajaga seotud tähtpäevi, sest need on vähesed võimalused ilma partei ja okupantide abita ning kroomuorganisatsioonide ka väljaspool perekonnapiiridest veidi avalikkusele jätuda — koolivõlde või koolilõpetade vahel, kuigi ka sinna "saur vend" oma nihud värbab. Kõikse kombeks on kujunenud korraldada selliseid kohtumisi ja napsivõimisi — saunades.

Filjoonist "Nipri Veljo" kirjutab ühest kokkutulekust algkooli 7. klassi lõpetajate kahekümnele aastale, mis toimus saunas:

"...Vennastume kuldajal märkanutule. Igaüks pidi püüsi tühjama ja tervisevõime näppude vahel, avameelselt ära rääkima, kellegi ka vahapeal saanud. Kuna meid omal koos 24. siis ei mäleta ma enam, kes lõpupeole eesinesid."

Võts istsu minu kõrval ja ajas juba aegade saati. Ta rajas tühjuse kõrvitsemise segamini ühe naljaka juhtumiga Ida-Berlini valitsuse, kus sõbraliku õhkkonna loomiseks saamugust moodust oli kasutatud.

Rõks ütles, et tema ennast ei võta ja lihtsalt vihtlema. Järgmisel laupäeval seisab tal ees keskkooli lõpetamist kokkutulek, kolmapäeval toimumb aga loominguine õhtu inenendide klubis ja sel on ka vaja väärriiki eesvõtta.

"Mul jäi enne keskkooli pooleh. Selle asemel lõpetasin mittetähtsustatult tehnikumi. Mittetähtsustatult kokkutulek aga pidasime juba kevadel ära", teatas Semka.

Leinateateid

Red Banks, USA-s suri 23. detsembril Julianne Pilsaalu.

Rakveres suri 20. detsembril Elvine Rodi, n-a Lohvart.

Tallinnas suri 13. novembril abielupär Juhani ja Olga Leht.

Vancouveris Kanadas suri 3. detsembril Alfred Nõu, sünd. 1. nov. 1923 Muhus.

Tallinnas suri 5. detsembril Johannes Tammerik, sünd. 31. jaanuaril 1886 Liigvallas.

Ottawas Kanadas suri 11. detsembril Anton Rändel.

Stockholmis suri 26. detsembril Kristian Põllu, sünd. 17. juulil 1908.

Nyköpingis suri 25. detsembril Hermann Raitla, sünd. 14. veebruaril 1908.

Ottawas suri 11. detsembril Anton Rändel, sünd. 15. märtsil 1892 Martnas.

Tartus suri 24. novembril August Sotnik, sünd. 29. jaan. 1897 Vannus.

Kanadas suri Marie Heinam, sünd. 13. veebr. 1908.

Cardiff, South Wales's suri 16. detsembril Eetu Olling.

Trentonis, USA-s suri 16. detsembril Richard Leopold Lok, sünd. 29. nov. 1906.

Rakveres suri 13. detsembril August Hemmel, sünd. 23. sept. 1887 Narva-Jõesuus.

Sao Paulos suri 18. novembril Sotnava 68 a. vana ja Martin Pelt 60 a. vana.

"Nahu!" kuulutas Ais ja lõi meilega klaasid kokku. "Mina lõpetasin keskkooli ja tagantraavi veel põlumajanduse akadeemia kah. See on mul tänava suvel juba kaheksas tähtpäevaline koolivõlde kokkutulek. Olen kolm kord juba välismaal käinud, peale selle veel brünninud juba. Aga seda ma ütlen teile kiiti, sõbrad, et ma pole veel ühestki kokkumängest kõrvale hiilunud. Riiks, kes lihtsalt vihtlema, oli meenupööra ja on sellele ka jäänud!"

Semka pidas siiski õigemaks vahapeal leida ära kätia. Äta mulgas ning ütles, et tema lihtsalt vihtlema alles vastu hommikut, sest siis teised juba magavad ja pole kellegagi enam muljeid vahetada. Äta sõnarene seltskonda ääts talle kalliks maksmaks. Kui Semka tagasi tuli ja oma toostit ütles, haaras Ais, äs näost rohkelele, parestas küljest kinni ning haikas maksavajalust kurtma. Viimsine ta välja värske õhu kätte.

Vahapeal ärkas Voili üles ja küsis valdlood. Temale, napp selgus, oli see käesolev kokkutulek sel suvel juba kahesteistkümmes.

Laili lõksime alles vastu hommikut. Kümnestuini busi peale, sest kuusagi Ebavares pidid mõne tunni pärast kokku kogunema mu endised koolikaaslaste tehnikumi päevilt. Viieist aastat eest lõpetasin selle. Kuidas sa sel puhul ikka kokku tulemast jätsid!

Jooksu-Jüri Antverpenis

Jooksu-Jüri Antverpenis pärast maratoni lõppu sinimustvalge ripukega rinnas. Iseseisv Eestit oli alles 2-aastane...

Rootsi televisioon andis uueaasta päeva õhtul edasi kroonikafilmi 1920 aasta Antverpeni olümpiamängudest. Kroonikas oli pühendatud ka liiki dramatiseeritud maratoni jooksele, mille võitis Hannes Kolehmainen eestlase Jüri Lossmanni ees. Kes filmis ilmselt, väitkema, finiši saabus ja leda oli niha etsekohe hiljem teletelevisiooni lõpetatute hulgas.

Göteborgi Eesti Seltsi jõulu-perekonnaõhtu, kus näidati Martin Pommeri kitsasfilm. Vasakult prouad Lokkik, Lilleste, Tomingas, Suu ja härrad Lilleste ja Engso ning pr. Leivnets. (Foto: Kopler)

Ansambli Eestist Rootsi?

Süderlæge teater, millise intensiivselt hiljuti kutsuti Harri Olt, on kuuluvasti läbiräärtist püüdnud Tallinna Estonia teatriga, et sealt Rootsi esinema tuua üht lühi-ansambli eesotses primaalerini Tütu Randviiriga.

Harri Olt, kes mõned aastad tagasi Riikskonsert teinud seitsme organisatoris Gustav Ernsteni elukutselise laulukoori eesotses Rootsi, viibis möödunud suvel okup. Eestis.

Lühiteated Ameerikast

Senator Edmund Muskie, kes loodab saada demokraatide partei kandidaadiks 1972.a. presidendivalimistel, asus juba praegu moodustama meeskonda tema valimis-kampaania ettevalmistamiseks ja läbiräärmiseks.

Kuusiliduki "Apollo 11" meeskond asus tegema viimaseid ettevalmistusi järjekorras lennuk, harjutades aparateid käivitamisel maailmaruumi sõitude keskustes Houstonis (Texas) ja Floridas, ühtlasi selgupoolevõistlust ja Doves, Delaware.

Kaitseministeerium kuulutas välja noormeesde sõjaväkke teenima jaanuarikuu 1971. Sisse kututakse 17.000 noormees, mis on suurim arv kõnelevala aasta aprillikuuks alates. Novemberkuus, näiteks, oli sõjaväeteenistusse kutsutud arv ainult 7 tuhat.

New Yorgis tõusis hooalekanud kulude arv ühe kuue jooksul 17.000 ühe juhtumit võrra, mis on kolm korda suurem kui eelarsus oli ettearvestatud. Hooalekanud olid juba New Yorgis praegu 1 miljon 111 tuhat isikut, aja seitsme linnalaanik.

President Richard Nixon kirjutas alla sotsialistide, milliga sõjanduslike eluhoiuste määratatakse 2 miljardit 37 miljonit dollarit, selles summas ka rahva kargrakteid vastase kaitse-süsteemi ehitamiseks Põhja-Dakota ja Montana osariikides.

Alice Ylbi, kes alaliselt elab Rootsis, viibib praegu külas oma USA-s viibival poegal, 13. detsembril sai ta seal 75-astaseks. Juubilar, n-na Kehder, sündis Lihavis. Abielul on 1921 kahepoolekapsel Johannes Ylbi Tallinnas. Nende kolmest pojast üheksa viimane William D. Pont kineemaarimis Walter ja Werner, noorem poeg Aksel elab New Yorgis.

Chicago toimumud nahaarast kongressist võitis osa dr. Jank Purres Kanadast.

Torontos austati JOHANNA PÄTSI

TORONTO (EPL) — Torontos toimus 20. det. tuntu eesti ühiskondlik ja poliitiline alal tegutsenud eesti naistegelase Johanna Pätsi austamine tema 80-nda sünnipäeva puhul. Torontol Eesti Majas toimumud austamistalitusel võeti juubilaril vastu org-ide esindajad ja paljud sõbrad. Juubilaril saidid tema kaks tütarit, tütreid ja neljandasse põlvkonda kuuluv tütre tütre tütre. Linda Montrealt.

Juubilaril austamiseks korraldatud koosviibimise, mis oli vastava toimumisena poolt juubilarit kontsert-aktiivseks ja koosviibimiseks, juhatas vaimuliku sõnavõttega sisse uusstendane Udo Petersen. Meenutades Vanast testamendist Rutti ramaatust üht naist, kelle hing ja süda oli seotud sellega, kuhu ta kuulus, kõrvutas sõnavõtte Johanna Pätsi tolle juubilariga naistega, ühendades, et "Johanna Päts on elanud eesti rahvale. Eesti rahva saatuse on olnud Johanna Pätsi saatuse ja eesti rahva raskused on olnud tema raskused. Järgnevalt astus Rajaleidja ja Lembitu lõpmata skaudlikud sõidukid noored Katrin ja Toomas Kiitli juubilarile kimbu punasest roose, misjärel Inga Tamsalu saidid klaveril nelil Chopini prelüüdi.

Ülevaate Johanna Pätsi elust ja tegutsesest esitas elavate pilude ja kujukate episoode eeltoimusega Olga Riisna, kelle isiklikud kokkupuuted juubilariga toimusid paguluses, nimelt Rootsis. "Kuid tema tegevus ja aktiivsus naisteliikumise, abistatavate tegevuste, seltskondliku töö, pilu ka ja poliitilisel alal oli mule ja on kõigile teada juba vabariigi eel-est ja vabariigi ajal."

Kõneleja meenutas Johanna Pätsi tegevust ajajärku, mil ta Peterburis koostamaale tegas taluma asus Tallinnas Tütarlaste kommersiigimassuini õpetaja kohale, alles samaseelst agraaril tegev mitmesugustel seltskondlike aladel, kaks arvatud näitemüürike, korraldajate jne. korraldamine Estonia teatrimaja heaks. Esimene maailmasõda tõi Johanna Pätsile uut ülesandet viigastatud sõjameeste abistamiseks, mille juhtimine vastavas asutuses laenu noore Johanna Pätsi õigade. Eesti Vabadussõda tõi juubilarile uut vastutustrikaid ja suuri ülesandeid, kuna Johanna Päts oli omaabi-organisatsioon "Ühiselise" hooalekanud toimumisena juhatajaks. 1919. a. valiti J. Päts töökamrioni nimelise juurele Asutavasse Kogusse ja hiljem ka I Riigikogusse.

Oles juba 1917. a. alates tihedalt seotud eesti naisteliikumise, mil Johanna Päts algatusel ja juhtimisel loodi Tallinnas Naistele, mille liikmed arv üldiselt 1280-nt ja mille juhatajaks oli Johanna Päts, kulgusid juubilaril järgnevat aastakümend pingas ja mitmekülgse tegevuses naisteliikumise alal.

Aktusekoneleja O. Riisna tõstis juubilarile tegevust selle alal ette, mille mitme ülemalisse naistekongressi korraldamist, Naisteliidu elukutsutajast, Tallinnas Naisteliidu asutajast jn, kus Johanna Päts oli algatajaks ja esirras sammuajaks. Ka 1933. a. Tal-

linnas ehitatud Sotsiaal- ja Kodumajanduse Instituudi maja saamisloos tendas juubilaril kandetalistil osa, mitte ainult idee ellurakendamisel, vaid ka selle teostamisel.

"Kale olis inimeste, kuidas tina-nes juubilar kõige selle rohke tegevuse kõrval — kaasa arvatud eesti rahvusliku küsitöö adutamine ning osavõtt rahvusvahelisel naistekongressidel — heitnud aega kasvatada kahte tütarit ja juhtida majapidamist mitte ainult inimkond, vaid ka kahes eeskujulikus talus," resumeeris aktusekoneleja Jh. Pätsi tööd ja tegevust Eesti Vabariigi ajal.

Vaadeldud üksikasjalikumalt ka juubilaril tööd ja tegevust võorsil, lõpetas O. Riisna oma aktusekone tänuvõetuse kokkuvõttega:

"Teie juubelpäeval meenutatakse Teie tööd ja tegevust paljudes eesti organisatsioonides kogu vabariigi maailmas. Meie, Teie sõbrad, kes me oleme tina sile kogunenud, oleme eelistanud olukorras, et võime teid isiklikult tervitada ja oma tina arvatud viljakas tegevuse eest eest vilja ja rahva heaks, soovides teile veel palju aastaid ja pälkese-pätsi."

Pärast Helmi Betelma laulutehtakendeid, ta esitas nelil laulu. A. Jorma "Mim hällilaulu", J. Mandre "Samblane katus", U. Kasemetsa "Lestelaulu kodus" ja ühe vana jõululaulu, oli juubilaril võimalus oma austajatega isiklikult kokku puutuda. Liikudes lausle-laudis vestles Johanna Päts algataja mõned hetked, mille järele aktusekone asu jätkus R. Lipp kandis ette Vancouveri saatetud kol. Ürit alhikana Adele luuletustesse juubilarile, mille teie RVN-u esimees I. Heinsoo tervitas juubilaril kõigi eesti organisatsioonide nimel, andes juubilarile üle 23 organisatsiooni ja parimale üksikisiku allkirjaga auandriks ning kinnise ümbriku tina ja lugupidamise avaldusena tehtud töö ja nähtud vaeve eest.

Lõpuks võitis juubilarile ise sõna, avaldades kõigile, kes ta austamisel osa võtnud oma südameliku tänusõnad. Seda tei ta oma kõrgale eale vaatamata noorusliku daamina, jättes kasutamata isegi prilliid, mil ta viimasel ajal on hakanud tarvitama juubilarile lugemist. Oma tänusõnade avaldamisel soovis juubilar meile organisatsioonidele vastastikku mõistmist ja ühe eestluse teenimisel. Samaeelselt avaldas lõpuksna ütleja muut, mida ta tunneb meie kirjasõna tulevikku pärast, kuna eesti kirjasõna püütmisest olenek kogu eestluse tulevik. "Mis puhtub aga mu tööde ja tegevuse, mida tina mil ilmekalt on meenutatud ja hin-

Torontos toimumud üldtuntu naistegelase Johanna Pätsi austamise-õhtul ta 80. sünnipäeva puhul on juuresoleval fotol jäädvustatud nelil põlvkonda. Vasakult paremale juubilaril tütre tütre tütre Anne Marie Ole Montrealt, neljandasse põlvkonda kuuluv Linda Ole, juubilar Johanna Päts ja ta Montrealt elunev tütar Silva Järvelson.

matud, siis olen teinud seda, mida olen suutnud ja mis on olnud mu kohus oma maa ja rahva vastu," lõpetas Johanna Päts. Järgnes kaunistest aplaus ning selle järele võis juubilaril näha veel mõnda neia oma austajatega vestlevat, kuustevae kahel kõrval.

Järgnevat jõulukuusel põlevad küünlad löid südameilku soojameelkonda, mis kõnelelid vaikivalt lähe-nevatest jõulupühadest ja ka neist möödunud jõulupühadest, milliseid teenekest eesti naistegelase oma isikliku elu, teekonna, mändud juba kahelkaskümend korda.

Lugeja kirjutab

ESTI SEINAKAART

V.a. EPL toimetust! — Olen olnud huvitatud juba kauemat aega — arvatavasti pole ma ainus selline — küsimusest, kas oleks võimalik saada põhjalikumalt kodumaale seinakart. Mõeldud on, et juhtusid kind nikuks EPL-s pilti Gimo Rahvaühikoolist, kus tutvuti kodumaaga geograafias sellise kaardi esinäl. Kas oleks võimalik neid toota, kui vajalik, isegi ettevalmistuse korras? V.V.

LAUDRONNAVALDUS USA-s

V.a. EPL toimetust! Sooviksin siin korrigeerida mõnda seajoni Teie lõpetuse veergudel 7. nov. linnuud kirjutises "USA-s arustatud noored eesti rahvuskiusumist ja seagaibuti". Es-malt, ürituse korraldajaks ja organi-seerijaks oli korp. Rotalla, kelle koretis ta vastav laudkonnavekselisse leidis. Allakirjutama seadis vaid koku laudkonna (Mari Mark-Hershey, Linold Milles, Andres Tark, Rein Luuning ja Linold Milles), ja vahend-das arutelu.

Teiseks, allakirjutatu ei ole olnud üht üht kolme aastat seotud USA-sõjaväega ja seetõttu on raske talu-ta, miks siinse juhatuses on rõhutatud kapteni auest nelil tugevall, millest jääb mulje, et isik on edasi sõja-vägedes teeninud. Kuigi sõjaväes õpetustena teenimine ei anna ka mingit kompetentsi ümberharrastu-sküsimistesse arutamiseks. Kuid vöi-bolla tüditemaal Rootsis on see olnud, kui siin USA-s. Olen ka olnud kolmeseis, nõudepeesja, jalg-tamehaanik, seadnik j.m., et teenida õpingute ajal raha. Kas kõide-ine mees kungasti töötütleid tuleb igale poole teisti asetada?

Ja lõpuks: allakirjutatu erialaks ei ole venestamise küsimise okup. Eestis nagu seda kirjutajate on tä-hendatud. Selle ala suhtes ei saa mulle osutuda oskusi artiklites sellele viitamise kaudu. Minu erialaks on sotsioloogia kus peamiselt aletaks kaadest peretöökonnasotsioloogia ja sotsi-etaliste gruppide ühend-õhtel. Venestumise arjus ei tea ma rohkem, kui tavalline eestlane.

Lugupidavalt, Kapten, sotsioloog, nõudepeesja, kaimekes, seadnik j.m. TONU FARMING

VETERANID AKTUSEL

V.a. EPL toimetust! — Juba oleme lugunud E. Päevalehest, et korralda-vad organisatsioonid on hakanud koostama E.S. aastapäeva kava. Et ei juhtuks väärarhiid, nagu võlsime seda lugeda 1970. E.V. aastapä-

152 busside liini Eestis

E. Lutsus, kes on Eesti NSV Autotranspordi ja Maanteede Ministeeriumi propagandagrupi insener (milliseid ametiühikuid praeguses Eestis eksisteerib), avaldas hiljuti ajalehes "Noorte Hääle" pikema kirjutise bussiliinide kohta Eestis. Kirjutises avaldati praegu 152 bussiliini, kus liigub 575 bussit, pole etanikond täht määrar baltl bussiliiklusega.

Propaganda-insener märgib, et elanikkond soovib rohkem sõidukeid ja tihedamat liikust, kuna ootajad on liialt pikad. Bussiliinide kogupikkus on Eestis 13.872 km või teiste sõnadega 1131 km rohkem kui Soome-luud.

Liikluseprobleemi lahendamiseks Tallinnas avati möödunud aasta lõpul Balti jaama ja Estonia vahel trollibussiliin. Trollibuss sõidab selle vahemaa seitsme minutiga. Unus trollibussiliini Balti jaama ja Estonia teistrajama vahel on neljas trollibussiliin Eestis.

USA-s Laurels Marylandis abielus Allan Vazquez Lou Watson-Speeriga. Peigmehe vanemad olid Allan Orestino Vazquez ja tema abikanna Helga, n-na Kokla, kes on end. Lääne-Saare prefekt Johannes Koka tütar Haapsalus.

vade kirjeldustest, kus torkas eriti silma, et mitmel pool olid unustatud Eesti Vabadussõja veteranid, kuna austuse osalisteks said ainult Vabadussõjast kavalereid. Nii Stockholmis E. V. aastapäeva aktuse kirjeldustest kuigime, et aktusel istusid aukülastena Vabadussõjast kavalereid, keda kohal oli kümme-kond ja keda eriliselt tervitati — kes on võideldud isamaa vabaduse eest. Boriss Lugevinski: "Seelord oli aktusele ilmnud ainult ühe Vabadussõjast kavalere, kellele anti liili." Oli ka teismoodu kirjeldusi: Halmetadi E.V. aktusel kutsuti kohalviibivaid E.V. aktusel veteranid positiivni ette ja neile kõigile kinnitati rinda rahvusvärvides roosid. Ius ja tervitav näis, mis näitab, et igalpool ei unustatud ka teisi Vabadussõja veterane, kes relvaga rindel võitluses vabaduse Eestile. Meeltemendavad olid ka K. Lepiku ja E. Kreppi aktuse kõned, kes kohe alguses tervitasid Vabadussõja veterane ja neile oma lugupidamist avaldasid.

Meil tehti palju vapraid tegusid riimel, aga kõige ei jätku Vabadussõjast riste. Sellepärast, ärgem unustagem kõiki E.V. Vabadussõja veterane asetamast aktustel istuma esiritta ja neile kuulugu meie kõigile lugupidamine.

O.TAAR

Vanasõrsi oma posttega Göteborgi Eesti Alghooli jõulundendend "Memme musi". (Foto Koplert)

● Stockholmis sündis 30. det. Merike (n-na Soosaar) ja Claes Dählbäckile esimene tütar.

Lükkumisi läbi raudeesrüide

Okupeeritud kodumaal propagandajärele oli Rootsis sugulaste juures Irene Leisner, poja juures Madis Pandis, vanemate juures Lembit Hannus, ena juures Helgi Miller, de juures Veera Selter, sugulaste juures Vambola Vesterhus, venna matusele Ada Marvel, sugulaste juures Maret Kuskov ja Vanda Kruus, venna juures Leonhard Mikiver ja õe juures Melanie Ugast.

Belgias elavad venda külastas Ellen Treeshkova, Lääne-Saksamaal elavatel sugulastel Emil Zeel, Lääne-Saksamaal külastas õde Linda Vilhelmine ja Paul Ije, poega Miina Kikkak, sugulast Raimu Laubre ja venda Emilie Kruusimägi. Rootses viibis õe matusele Kaarel Ruusmann.

Alates sõja lõppu on üha rohkem juurde Svetlana Michina.

Pigeja kirjutab

VEEL "GERY" HUNNISEST
V. A. E. tolmastud - Poolkiri all "Balti Hunnise Kanada punaste ideoloogilise" avaldas Eesti Päevaleht reedel, 11. det. (Nr. 287) huvitava artikli. Kuna mind huvitas "Balti Hunnise" päike, pöördusin vahel "Heimatschutz für Deutschbalten" (München) poole, ja mina sain herra Georg von Krusenstjernilt vastuse, mis ehk huvitas ka Teie lugemist: "Gerry" Hunnise isa oli Eesti tuntud põlvkonnas ja enesega Kaitse (Harmajale) omanik Arthur von Hunnise (sündinud 1.2. 1897), abielus Gertrud von Götterbergiga Sileesias. Isa elas sõdade vahel Tallinnas, kus ta osales külastades palju rahast, kuid ühel päeval seiskus, et tema oli löbi lõõnud mitne vana naasi viimase varanduse, seda kasutades oma spekulatsioonide jaoks! Hunnise hoideti viia Eestimaa riigivõimkonnast. Peale abielu lahutamist liks ta Saksamaale, kus ta - teie-kordest abielus - praegu veel elab. Tema poja nimi on "Gerry", mis nähtavasti Kanadas muutus "Gerdomine". Poeg on sündinud Tallinnas 10.7.1929 - aastal 44 aastat vanu. Nagu Eesti Päevaleht teatas oma artiklis, Ta liks Amerikas, olles seaga identne Eesti Päevalehes mainitud "Gerry" Hunniseaga.
Erik Thomson (Lübeck)

Kus asub monument?

Möödunud aasta viimase ku algul, nimelt, "Nõukogude komisjoni poolt", mida tähistatakse 5. detsembril, avati Eestis järjekordest üks monument. See toime tehti kogu riigis, kus monumente, loka partel ja kõrgemate sõjaväelaste osavõtul, kuid ajalehtedes pikalt-laialt kirjeldatud sündmuse puhul ei selgu, kus uus monument asub.

Selle kohta märkisid "Tähtsa Hääle" ja "Tähtsa Hääle" testid vait laokõnitsid, et "Kaukulaise monumenti" avamine toimus "Loode piirivalveringkonna teise viimase piirivalvuri auks". Nurgakivi avatud "Kaukulaise monumentide" olevat paari päeva järele teostatud tagasi piirivalvuriga 50. aastapäeva tähistamiseks ajale.

Nagu eespoolset järeldada võib ja nagu selgub ka monumenti avamise ajakirjandusest ja nagu see nähtub ka selle juures toodud fotost, et "Kaukulaise monumenti" puul tegemist sõjaväelaste monumentidega. Ja kuna kõik see, mis puutub Nõukogude Liidu sõjaväelaste, on riiklike saladusteks, ei avaldada ma eelkõnele järele seda "Ümberlüütu saladust", kus uus kolmevõrkne kivimärgis asub. Vaevalt selle vastu ka enamik eestlasi huvitunevad, kuna monumenti kirjeldustest selgub, et hälli kivi on riigilise kaitse "Autsestikite" kivi ja mõõga kujutusega ning sõnad "Nõukogude Liidu piir on piha ja puutumatud".

Siis, kui vaba sõna Eestis lõppes

Ülalolev hauridane foto on võetud Tallinnas a. 1940 sel päeval, kui kommunistid ajalehed üle võtsid ja oma komisariidide valve alla võtsid vabad ajakirjanikud, neile suukorvi pähe panes. Pilt on võetud "Waba Maa" kontserni lehtede toimetuses Pikal tänaval oma saalisse pärast mures olevatest ajakirjanikest.

70 kandideerivad Rahvusfondi valimisel

Teatavasti toimuvad ERF-i Esinduskogu valimised 9.-12. jaanuaril 1971 a. Esinduskogu valimisel kandideerib kokku 70 kandidaati, kellele esitamiskirjad olid esitatud ettenähtud tähtsajaks, s.e. 10. det. ja kellele esitamiskirjad ka ERF-i valimiskomisjonid on läbi vaadanud ja heaks kiitnud.

Valimisele tuleb Esinduskogu liikmeid vastavalt osakondadele: Aikmest 2, Boris 2, Jõnkõping 2, Göteborg 9, Eaklitsion 4, Kunda 1, Lund 1, Mahe 4, Söderby 1, Uppsala 4 ja Stockholm 36. Seega kujuneb uues Esinduskogu koosseis 66-liikmeliseks. Kõigis valimisloosikondades (osakondades) peale Stockholmist on üles seatud niasama palju kandidaate kui kuulub valimisloosikogude liikmeid, misistatu valimised nasa kohades jäävad ära vastavalt valimisliikmetele ja kõik üles seatud kandidaadid on loetud Esinduskogu liikmeteks. Stockholmis aga on üles seatud 36 kohale 40 kandidaati, misistatu Stockholmis valimisloosikonnas toimuvad valimised.

Siin kandideerivad Esinduskogusse järgmiselt ERF-i liikmed: O. Aule, Elga Eliaser, A. Horm, R. Jalaks, Renate Kaasik, H. Kiisk, T. Kint.

"Need, keda unustatakse"

MINNEAPOLIS (YES) - Kommunistimaadest pärinevate ameerikalaste organisatsioonide vaheline "Pohhennise" soovunelmist, kommenteerides seda tema enda poolt koostatud filmireportaazhiga kommunisti edasimarsist vaatamata mahesurumist, andis Endel Kuik oma filmis endis näitleja Minneapolis Theatre Guildi Teatri Solakentisid lavastustel, kus kirjeldatakse orjajärgite olukorda.

Programmi kiskitelt ka USA eksisammud leedu merevähelviandmeid pärast astuiliitumise katset.

100-aastased

Vene viimase rahvaloenduse andselt elavad Eestis 14 inimest, kes on üle 100 aasta vanad. Venim meist on Evdokia Parman, kes elab Põlvas ja kes on 107 aastat vana.

H. Kohu, E. Krepp, Mall Kriisa, R. Kuutma, R. Käper, K. Käärk, T. Künnapas, L. Laid, Adelaida Lemberg, I. Marand, I. Martinson, Monika Mester, B. Mäelo, V. Mänd, Joh. Mühlberg, H. Nurk, S. Nuriste, I. Palik, V. Palm, M. Parre, E. Penno, I. Randmets, A. Renning, K. Ristiki, E. Rumma, V. Saluste, Leena Schönberg, J. Tegel, R. Tarnet, E. Tender, Joh. Ungerson, I. Vaher ja A. Varna.

Viimane kandidaat, min. Aleksander Warma suri teatavasti 23. det. ja nii vähenes Stockholmis osakonna kandidaatide arv 40-l 39-le.

Juubeleid kodumaal

ARTUR RINNE 60
Tallinnas tähistas 60-a. sünnipäeva bariton Artur Rinne. Ta on saanud tunnustuse oma meelolulindudega, millest leivatud ka tema heilpääd.

Prof. dr. H. RAUDSEPP 70
Tallinnas on 70-a. sünnipäeva tähistanud sealne poliitilisele juhataja dr. Hugo Raudsepp, pärit Viljandimaalt, Tarvastu kihelkonnast. Lõpetanud Viljandis 1921 reaalgümnaasiumi ja 1926 Tartu ülikooli keemia alal, töötas ta ülikoolis assistendina. Tallinna Tehnikülikooli elukutsuisele järele 1936 astus ta selle juurde tööle. Vahelpeal omas ta oma keemilastele ettevõtte, mille okupatsioonivõim likvideeris. Ta rakendus seeläbi järele teile teadusliku tehnikülikooli juurde, mille okupatsioonivõim ümbermõnetanud milligipärsit teinud kaitskirjanduseks.

GEORG MERI 70
Okup. Tallinnas tähistas oktoobris 70-a. sünnipäeva omaaegse R. V. välisministeriüriti ametnik Georg Meri. Ta viibis pikemat aega Vene KGB küllias vangistuses. Kodumaale tagasipöördumisele on ta end Vene propaganda teatel endalool tõi. Teda nimetatatakse sheikspiroloogiks, kuna ta on tõlkinud kuu koidet Shakespeare loomingust ja seltsimes olevat inimseis. Ka on ta tõlkinud teiste autorite töid. Ika keelivaldajana oli G. Meri tuntud juha välisministeriuritu, kuu ta täitis vastutavaid poste.

INGLISMAA LAHUTUSADVO

kandidid on andnud välja ohtuohuse põhijuhised abieluhutuse põhjete kohta, kuna inimesed liiga palju tülitavad lahutusadvokaate ega tunne vähemalt müüri uut lahutusseadust. Näiteks ei tea riikuv oia inimesi, et iga kõrvalhiipe ei anna põhjust lahutamiseks. Seaduse järele on kõrvalhiipe lahutuse põhjuseks ainult siis, kui armuung on kestnud üle 20 minuti (1). Ka on kõrvalhiipe juures briti seaduste järele oiaühine koht. Kõrvalhiipe autos, näiteks, ei anna seaduse järele ei ole lahutus põhjuseks esimene kõrvalhiipe. Kuid teine kord teeb juha abieluolepüüdluseks, kesku see siis kui pikavõi lühikesel ajal tahes.

DANZIGI VANALINNA on poolakad ehitatud ühes täpselt endisel kujul. Danzig linnab nüüd nina Gdansk. Kui vanalinn hiivis 1945 a. kevadel, muutusid ruumimõõtmed ka kõik aastasadu vanad ehitismõõtmed ja samuti kuulus kraana. Poola arhitektid asusid linna taastama juha 1949. a. ja 20-aastase löö järele püstitati 367 hoone täpselt endisel kujul. 766 jatkub veel 1973.

Rootsi-kiri hukkmund lennukilt

TORONTO (ME) - Toronto rahvusvahelise lennuvälja lihtsald plahvatus 5. juuli hommikul Air Canada reitlenumuk DC-8-63 ja purunes tükeldiseks. Kõik 108 reisijat ja meeskonnaliiget said surma. Selle tragöödia tsuatal sai illatuse osaliseks üks Toronto eestlast, kuu ta oma kirjastustis leidis liikumist suudetis, millele märgitud - leitud rusede hulga.

Nora Kilim, kes oma vanade sõbradele tõnu Rootsi suurettevõttega "Aga", saab pidevalt selle firma ajakirja, kavatses lennuettevõtte läbi teinud seaduse tagastada, kuna tunnistaks huvi selle paigutamiseks ettevõtte juure seaduse muutmise.

Korinmund ümbrilaste on peetavim lõõnud templi: "Salv-ged on air crash July 5" (Püstitet 1 lennukihukul 5. juulil).

astani. Seni on vanalinnas restau-reerimise maksimaal 83 mil. dollarit.

POPULAARNE ÜHENDRIK-DE KODUKI BOB HOPE astus oma järjekordest pikka reisi Ühendriikide sõjaväe basesides et vilia neile oma eeskavaga jõulurõmu. Bob Hope on esinenud viimase 20 aasta kestel pidevalt jõulude ajal Ühendriikide sõduritele ning on külastanud seitsmel korral Vietnami. Seekordne ringreis viis teda koos 87 liikmelise trupiga Inglismaale, Lääne-Saksamaale, kuenda laevastiku juurde Vahemeres, Taisses, Vietnami, Koreasse ja Alaskasse.

INDIA PEAMINISTER INDIRA GANDHI märkis parlamendis, et ta jatkab võitlust printside ja markarzhade eesõiguste kaotamiseks millega andis valitus maksab neile igas astus toetussummadena kuu miljonit dollarit. Parlament tegi hiljuti otsuse toetussummade annul-reimiseks, kuid kõrgem kohustatuses parlamendi seisukohta, kinnitades, et see on vastuositu põhisõudsega.

Rootslaste kunstistud

Stockholmis Sveavägenil ABF hoones toimunud graafikanäitusel, kus esindatud oli ka okup. Eestis elinev graafik Viive Toit, kes on seadnud andekamaid meistreid, omandas Stockholmis üliinvalitus tema löö "Uppnudd kadraal".

Moderna Museet on ostnud Rootsis paaril korral venna juures liiks läinud Tartu kunstnikult Ilmar Mail-niit ühe õlimoali.

Akad. eksamid

Pennsylvania ülikooli lõpetas elektroonvutite programmeerimise alal magistrina Agu Ets. Lõpetasid USA-a ja on lõpetanud ülikooli vaarem elektrinsenerina. Praegu teenib ta sõjaväe sõnateenistust leitnandina, milles raudteel ta saavutas üli-kõrgeid.

Stockholmis ülikooli õigusteaduskonna lõpetas juu. kand. astmega Peeter Lee Stockholmist.

Eesti põlevkivivarud kiirele ammendamisele suurkaevandusega

Miljoni hiiglaslikul kujul okupeeritud Eestis on käiku rakendatud põlevkivi eksploateerimine "suure ja laia Venemaa" tarvitete rahuldamiseks, selgub ühest hiljuti võrreldi ulatamud ajalehest "Noorte Häältest" (2. det. a.a.). Sellest arutatakse üksikasjalikult ülevaade venelaste poolt okupeeritud Eestis käitu rakendatavast unest põlevkivikaevandusest Alutagusel, mida ajaleht nimetab "maailma suurimaks põlevkivikaevanduseks". Kaevandus nr. 9-ndaks" nimetatud uus põlevkivikaevandus haaravat ennea la 132 ruutkilomeetris maa-ala ja see tulevat 60-70 meetrit sügav, kusjuures selle õppepääne toodang tulevat 17.000 tonni ehk teiste sõnadega 17 1000-tonnini rongi. See võrduvat enam kui kolme praegu tegutses kaevanduse võimsusega, kusjuures kaevurite ja ametlike üldarvuna uues kaevanduses määratakse 2000.

Et sellise suurkaevanduse toodang Venemaa suunatakse, sellest muldugi ajaleht väidab, kuid nimetab omelt, et uue kaevanduse "kollektiiv on paljurahvusline", mis selgub ka kümnekond vene-nimelise inseneri nimedest, kes praegu uue kaevanduse käikurakendamist mitmetel erialadel juhivad.

Kuna kumargate väikeste Alutagusel põlismetade ja laante rüppe rajatava hiiglasliku eksploateerimise kaevanduse käiku rakendamine meilegi mõnel määril huvi pakub, peame alpool püüet lähemalt selle loomisel, Keegi L. Ranniku-nimeline kirjamees Väike-Pungerjalt on käinud kohapeal kaevanduseehitajaid intervjuerimas ja kirjutab sellest muu hulgas:

"Juba mütu aastat on Järv-Tartu maantee ääres seisnud Väike-Pungerja küla kandis teevit "Kaevandus nr. 9" Lai asfaltite kaob

Alutagusel laantes. Otsa metsa sees, mõne kilomeetri kaugusel suurest maanteest käib pingeline ehitustöö nii maa peal kui ka maa all. Kaevandus nr. 9 kujuneb üheks suurimaks maa-alusel põlevkivikaevanduseks illdse ja peab juba lähemal aastatel rivi astuma.

Tõhutul ehitustöödel on kehtinud juba hulk tõdustushooneid: administratiivkorpus, põlevkivi rikastamise vabrikuti ristikülv, ahoõhunen. Nende taustal paistab halli silikidegu vooderdatud kumagine masinavahimaja lause imespeileks.

Edasi märgitakse "Noorte Häältes": Maailma suurima põlevkivikaevanduse aastatoodanguks tuleb 5 miljonit tonni kaubapõlevkivi. Nii suure toodangu saamiseks toovad konveierid aastast masinapinnale ligemale 9 miljonit tonni massi. Hiljakaevanduse õppepääne toodang on 17.000 tonni. Kaevanduse projektierimisel on arvestatud teaduse ja tehniku uusimaid saavutusi. Põlevkivi tootmine on siin täielikult konveieriseeritud.

See olevat kirjutuse autori ja kaevanduse peamehhanik Kalvi Grüniniga sõnadel "esmakordselt maailma kaevandustehnika praktikaks".

Järgnevat selgub, et kaevanduses ei tulevat üldse tarvitusele põlevkivi ja muumast voolamiseks elektrivõrdu. Kõik süüdatud konveierite teel.

Uus lätlane N. Liidu saatkonnas

N. Liidu saatkonnas Stockholmis on toimunud lätlaste agentide vahetus.

Senine vene nimega läti teelt kõnele ametneš Emeljanov vahetati välja Alberts Liepaga, kes Riia raadios oli kommentaaritoris ja intervjueris lätlastele saatetava propagandahehes kindmatul kiinud põgenikke. Ta kannab nimekuul tšashe.

Kaevurid palgatakse elama Ahtmesse, kuhu ehitatavat elumaja, milleks olevat eraldatud 10 miljonit rubla.

Järgnevas ringkõrgus peamehhanik Kalvi Grüniniga mõida ehitust olevat kaevandust kohtub artiklid kirjutaja rea osakonnajuhatajate, brigadiride ja inseneridega, keda ta nimiselt nimetab. "Esimene kallaikemahiti juurde ja lastume koos inseneride Aleksi Kovaljovi ja Juri Pintshukiga mõõda seda 300 meetri pikkust avarat tunnelit 60 m sügavusele maa-alusse varakambrisse. Siin leiduvakki üle kolme meetri paksused pruuni kalla ladunud. Maa-alusel käikudes, milliseid on valmisid 7 kilomeetri ulatusel ja milliseid tulevat illdse 20 kilomeetri kohut ringkallu teigja L. Rannik brigadiride Georgi Litvinenko ja Juri Pintshukiga, kes annavad omapoolset seletust. Edasi selgub, et kõik asjamehed on venemäelised isikud, nagu Vladimir Sisko, Pjotr Gavrilchenko, Viktor Vladimirov, Mikolai Abramov, Gennadi Laitchenko j. l. kellede hulgas esineb ainult üks eestlane — puusepp Meinhard Vähejaus.

Tuules maa-alusel käikudes jällegi päevavalgele, kohtuatakse ehitusosakonna juhataja Valentin Siskoneniga, kes nimiselt võib olla ingeri-soome päritoluga.

Suure kogemusega nooreks meheks nimetatud Siskonen märkis, et 70 prots. ehitustööd olevat valmis, kuid selle edaspidine kulg olevat raske kindlaks määrata, sest ehitustööde tempo olevat kõigele vastunägemisega aeglase olnud ja seda just oskustööliste puuduse tõttu. Eritine nappus olevat minöriderest, elektrikutest ja viimistletajast.

Kuigi kirjutise lõpul kaevanduse ehitusvalituse juhataja Vladimir Sisko usaltajale märkis, et sigantne põlevkivikaevandus rakendatakse tähtajaliselt käiku, et Eesti eelkõige kauda hakkaksid Kaevandusest nr. 9 kütust saama, ei tarvitse see tõele vastata, kuna peamine energia ja toodang suunatakse Ees-

Vene töölisel põlevkivikaevanduses.

tist Venemaa. Sellest muidugi avalikult Eestis ei räägita. Ehitusprojekti eesmärgiks näib olevat Eestis leiduva põlevkivi tagavarade võimalik kiire ammendamine röövelkaevanduste teel.

Ärides ei leidu uste ning akende hingi...

Ajalohes "Rahva Hääl" (nr. 221 — 1970) kirjutab Eesti NSV kaubandusministri asetäitja A. Rohu, et "vabariigi kaubandussõjaga puuduvad müügil juba teist aastat usteja akendehing, mida vabariigis toodetakse küllaldaselt. Ainu selles, et varem müüdi uste- ja aknaringid kruvidega komplektimata. Kuid mõni aasta tagasi kehtestas Eesti NSV Riiklik Ehituskomitee uue riikliku standardi, mille järgi ukse ja aknaringid kuuluvad tootmisel ja kaubastamisele koos kruvidega.

Vastavalt selle kiinnitati ka uusaks tunnistus see "asetäitja" veel, jaehind. Materiaal-Tehnilise Valituse Peavalitsus aga ei suuda teostada hankida vajalikke kruvisid. Oluks raia lahendamiseks tegid tootja ja Eesti NSV Kaubandusministeri ootepaneku Hindade Komiteele kindlustada uste- ja aknaringide eendist jachinud ja lubada neid hingi müüa ilma kruvideta. Hindade Komitee liikutas ettepaneku tagasi ja hingud puuduvad müügil tänseni".

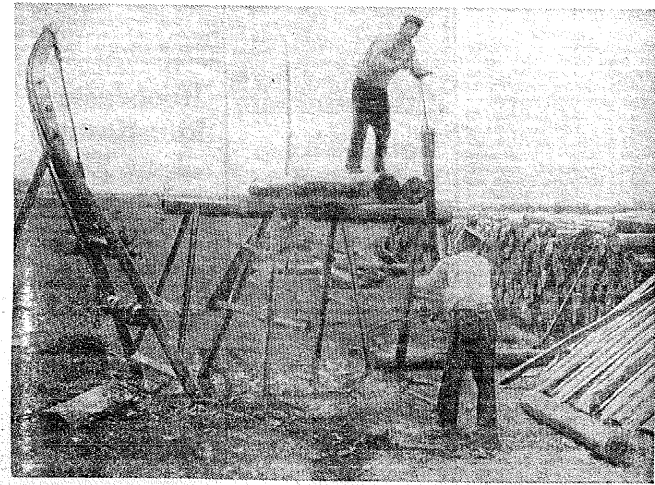
See kaubandusministri asetäitja seletas on parim näide sellest, kuidas on kommunistid. Vabast maailmas kiitakse — kas pole ehk anekdoot? Eestis on see aga kübe elutööde Li-

Komparteis 40 prots. venelased

VANCOUVER — Vancouveris ülmv ajaleht "Sun" 10. 3. detsembril numbris pikema artikli reismüügitel tänapäeva Eestis ja Lätis Anthony Strachani sulest, milles rõhutatakse eriti, et Eestis valitseb rahvuslik valim, ning rahvas sooviks esmajoones kultuurirahvuslooma. Vene keele rääkimist pooldatakse viitida nii palju kui võimalik. See näitus paistab Eestis rõhkem silma kui Lätis.

Villajajakirjanik toob esiti kuulatajate populaarsust lugusid, kes võrreldes vene poeetidega ja kirilteib ka mõõdund juubellaulupidu, mis kujunes masside rahvustunde avalduseks. Produktioion ja siinselele on Eestis ning Lätis iga elaniku kohta viietul kõrgem kui kuskil mujal N. Liidus.

Artiklis lisatakse, et venelaste sisserändamine on Balti riikide suurimaks probleemiks. 2,3 miljoni elaniku Lätis on 22 protsenti hilised, 28 protsenti venelased ja 10 protsenti teistest nõukogude rahvastest. 1,3 miljoni elaniku Eestis on eestlasi umbes 70 protsenti rahvastikut, kusjuures aga 40 protsenti Eestlannas Kommunistliku Partei liikmekonnast on venelased. 300 soome üülihotelli ehitamiseks toodi sisse ilmselt selleks, et venelasi enam hoida. Sel teel aga Lätis Eestis oma välisvaluuta normi ja sellise mooduse rakendamisele. N. Liidus üldse ei keeldne. Artikli sõldekse ka, et vabariigi ühikukomitee Eestis rauges 1953. a. pärast Stalini surma.

Kui vanasti mühlalused laevu ehitasid, saajisid nad ise oma laavad kõige primitiivsemal viisil. Aga laevad said head... Pilt aastast 1913.

Käivad oma juuri otsimas

Algus lk. 1

peavad muutuma ka väimesed ning usulised väärtused.

Kõeldakse, et teaduse arengu kaas-
sõli saab inimene ise oma probleemi lahendada, vajamata usku, isegi teoloogid, nagu Dietrich Bonhoeffer või Harvey Cox kuulutasid Jumala surraks ja asusid rajama ilmalikku, sekulaarset teoloogiat. Elu aga näitas, et teadus ei lahenda inimese enese probleeme vaid võib neid kogu su suurendada, nagu on juhtunud õhu ning vea reostamisega. Teaduslik meenus aitab meid küll reall-
teelt tundma õppida kuid ta ei lähe sellest kaugemale ega selgita, mis kujundab inimese kogu tema keerukuses. Usku eitaavad voolud, nagu näiteks marksism, ei ole suutnud tõestada, et ühiskondliku korra muutmisega muutub ka inimene. Ja nii jõuamegi tagasi usu juurde, mis õpetab, et tuleb inimesest enesest alata, et ühiskonda paremaks teha.

Kõik katsed usku asendada mil-
legi muuga jäitavad inimese üks

tema süütlendega, mis ongi ület
igalihe pörgu.

Alnus tee süükomplekti vabane-
da on andestuse abil, mida pakub
usk. Usu tähtsusest on ka kommu-

Kohalik elu

STOCKHOLM

SET bridzhitegevus

SET Bridzhisektsiooni kevadhoon-
ja mängud algavad üheühtluse ko-
gumiseviistlusega 11. jaanuaril kell
18.30 Eesti Majas, Regeringsgatan 24.
Mänguühitud toimuvad nagu seni
esmaspäeviti. Kõik bridzhivilised
teretulemast.

Kevadhoosajal on kavas muu hul-
gas meistrivõistlused paarimängus,
meistrivõistlused segapaaridele ja
mees omamängude finaali. Tre-
disioonilised sõprusviistlused soome
ja norra klubidega toimuvad sel aast-
tal mai kuus Bergenis.

Sügishoosaja suurim võistlus, nel-
jaühtuline barometer 18 paariga lõp-
pes järgmiselt:

1) Hurt-Leemets 945, 2) Kuller-
kupp-Tooms 839, 3) Belokon-Berg-
man 829, 4) Neo-Seim 827 ja 5) Hald-
na-Matto 800 punkti.

STOCKHOLM

Flatelistide klubiõhtu

Järjekordne flatelistide klubiõhtu
toimub neljapäeval, 14. jaan. kell
18.30 Eesti Majas, Regeringsgatan 24.
Kõik margi, raha ja ekslibriste ko-
gud on teretulnud.

Talsti 27-mes

maailmarekord

Kodumaa linnatalsu peetud tõs-
tevõistlustel tuli Jaan Talsti toime
oma 27-nda maailmarekordiga, se-
dapihuks surumises. Ta surus ni-
met 201 kilo.

Keskkaalane M. Luht saavutas
eesti rekordid keskkaalus 432,5 kiloga
(135 + 130 + 167,5).

Insener Agu Kriisa Malmöst viis
kõlaskülgul Toronto. Ta on lä-
hetatud ametilehile Sonesson Plast
AB poolt.

Surma läbi lahkunud Korpi
Revelia viistlast

Res.occ.

Herman Raidla't

mälestab leinas

EESTI KORPORATSIIONIDE
LIIT

Vaikselt viinus

Elfriede Tomingas

† Cardiffis 12. det. 1970

Mälestavad kurbuses

OLUAPSED PEREKONDADEGA
Rootsis ja Kodumaal

nistid aru saanud ja sellepärast on
nad nähtis kodumaal lase võtnu
teri kiriku funktsioonid, asendades
teeri n.n. ellustumise poega ning
laulatus ja matustelised ühik-
kude teeremontidega. Kõneleja lõi
teisi näiteid, kuidas kommunism
tekitab usku sise- ja välispoliitise
relvana.

Mustamäele torn-majad

Tallinnas linnu ajaleht "Noorte
Hää" lõi mõeldud aasta lõpul
oma 18. det. kaupmees numbris
esiküljel kahe "põlvkõhnaga" pi-
diga kirjutise, millest selgub, et ju-
ba käesoleval aastal hakatakse Must-
tamäele ehitama 17-korruselisi elu-
maja, Parii eelneva aasta kestel
kavatsetakse sõltuvalt kirgihvust
Mustamäele ehitada torvelt kahe-
kümmend, 1972. lõpuks valmivat
kaks esimest tornetihvust, millede
projektid on valmitanud Eesti NSV
teenelise arhitekt Huar Lassi.

Mustamäe, mida Tallinna elanikud
nimetavad ka "Venelaste linnaks" või
"Ivangorodiks", kunn seal elavad
peamiselt venelased, on Tallinna
uueim linnosa. Praegu elab seal umb-
es 60 tuhat inimest. Kõrgemad hoon-
ed on Mustamäel 9-korruselised
ning kavatsustavad kõrgemad muu-
davad kogu Tallinna siluetti. Seda
elab ka "Noorte Hää", märkides,
et "Senine küllaltki horisontaalne
Mustamäe saab uusia kõrgemad
mis treb linnosa üldine vahele-
rikkumaks. Uued majad on plane-
ritud selliselt, et nad sulavada ühte
senise ehitusansambliga."

Ehitusele tulevate tornetihvust koh-
ta märkis ajaleht lähemalt veel järg-
mist: "Ehitatavad 17-korruselised ma-
javad tulevad kõik erineva planeer-
hendusega. Kui senini ehitati Must-
tamäele vaidvald kuhu- ja kolme-
tolist kortereid, siis uutes tornetih-
vustes on ainult kolme- ja neljatoe-
lised korterid. Hoonete ehitistele
korustuste tulevad kauplused ja tee-
nindusettevõtted"

INIMKAS kaatrid

Usulised raadiosaadet igal pühäp-
teisp, ja reedel kl. 18.30-18.45 lü-
hitainel 31 m. Trans World Radio.

EEL KIRIK

STOCKHOLM: Jakobis peajuma-
int. 10/1 kl. 15, koguduse õpetaja,
võrd H. Kiisk, lauln. ja koorlaatul. Pühi-
laidmilid tel. 08/21 32 17.

ALINGSÅS: Maakirikus astavahe-
tuse jumalat. armulaug 9/1 kl. 13,
õp. Jaan Rebane, orell P. Ström-
berg, laululehed.

VABAKIRKUD

STOCKHOLM: Eesti Neliühü kir-
k, Brävarlag. 11. jumalateenistused
9/1 kl. 18 ja 10/1 kl. 11, Helmut
Riidrik Torontost, noored, nais-
ja segakoor.

STOCKHOLM: Normnalm Bapt-
Kirik, Norrtullsg. 37. jumalat. 10/1
kl. 15, O. Targama.

ESKILSTUNA: Elmi kirikus ju-
malat. 10/1 kl. 15.0. Loogna.

ESKILSTUNA: Neliühü kirik Fi-
ladelfia, Smedjg. 23. jumalat. 12/1
kl. 18, Helmut Riidrik Torontost.

GÖTEBORG: Blåbändi saalis. Erik
Dahlberg. 10. jumalat. 10/1 kl. 11,
H. Nymän.

GÖTEBORG: Neliühükogudus,
Parkgatan 1. jumalat. 10/1 kl. 15, A.
Milder, soolo-, duett- ja koorilaulu.
HÄLMSTAD: Bapt.-Kirik, Karl XI
Väe 49. jumalat. 9/1 kl. 18, A. Vaim.
HELSINGBORG: Slottshagkyrkön,
Långvinkelg. 26. jumalat. 10/1 kl. 14
ja 17/1 kl. 14, A. Vaim.

NORRKÖPING: Tabernaakel,
Kungsg. 26. jumalat. 10/1 kl. 13, H.
Viikholm jt. 13/1, 14/1 ja 15/1 kl. 19
H. Riidrik Torontost. Eesti osak.,
Brädg. 54, palvetund kõigile 9/1 kl.
17.

†
Ootamatult lahkus
Evald Arand
* 19.8. 1911 Tallinnas
† 21. 1971 Uppsalas

Leinas

ERIKA
KAI KADRI
PIHA ja LAUR
TOOMAS ja MAINE
LAFSELAISED

Matustelitus toimub laupäe-
val, 16. jaanuaril kell 12 Süli-
hetens kabelis Uppsalas.
Kohvi hotell Hörnansis.

†
Armast avuäärset
onu-poea
**Aleksander
Warmat**
mälestavad leinas

ALHDE VARMA
LINDA KIVILAIK
lastega
HILDA KALDA
MAIE ja DOUGLAS

†
Evald Arand
Mälestavad

HELMUT ANIER
OLDENAR KIVIAED
HARALD NURK
TARMO OJA
AHTI PAE
ALUR REINANS
ILMAR USSISOO
AGO VALLAS

†
Evald Arand't
mälestab leinas

UUPSALA EESTI SEGAKOOR

†
Evald Arand't
mälestavad leinas

PEREKOND SARETOK
ELSA TIPPO
ASTA PALIS

†
Evald Arand
Mälestavad

ROOTSI EESTLASTE ESINDUS
ESINDUSE UUPSALA
TOIMKOND

†
Harald Holm
Mälestavad

L. JUHKAM
M. JUHKAM
A. UUSKAR
O. SALLA
L. LUKME
L. RAIKULA

C. HÖBEDA
A. EREVILL
J. RAUD
I. HANDMETS
E. KRIISA
H. KIUSALAAS

H. SAUL

†
**Aliine
Põldsaar't**
n-na Lõppe

* 8.6. 1904 Hiiumaal
† 1.1. 1971 Hiiumaal

leinavad sügavas kurbuses

ABIKAASA
Rootsis
OED ja VENNAD
Kodumaal

"Millega ma end tõestisin?
Oma lootuse ma panen,
Jumal, Sinule."
Laul 39.8

Rootsi televisiooni programm

TV Lõrdag

Finskeprikä program:
10.00 Laulandafest.
Laulandafest.
10.25–11.00 Põhjaladude tuolla puolen.
Finlar i Sverige. Vesa Saarinen och Matti Paolasmaa intervjuu finla tuogutari i Sverige om arbedi, frilid, voutdagerhällanden etc. Textat på svenska.
11.55 Tixextra. Färg. Dagens engelska ligamatch med tipsresultat, kommentarer, intervjuer och aktuelli sport. L.-G. Björklund och B. Grive. Göteborg.
17.05 Jüst för or – blandad underhällning. Musik.
17.30 Fredagskvällen – Olof Thunberg läser Ett halvt ark papper ur Strindbergs Sagar.
17.40 Vecko-nytt för hørskoladade.
17.55 Helmsjällsningdalen från Bygdes kyrka. Umeå.
18.00 TV-nytt, meddelanden.
18.05 Öppnär akt 1. Färg. Familieunderhällning av och med Yngve Gamlin och Beppe Wolgers.
18.53 På kvällskvisten. Gummel Nilsson och Lenhart Kjellgren sjunger gamla visor och skillingtryck. Gæster: Anna-Fina Wallin och Erlend Johansson. Malmö.
19.15 Det händer i ettan. Färg.
19.30 TV-nytt, värdet.
20.00 Nögoting i hästvärld. Hingstar utser ledare. Studie i skönhet och aggressivitet från ungdomstipsstip på Bonåst utanför Pitå. Å. Germandt. Luleå.
20.05 Öppnär akt 2. Färg. Familieunderhällning av och med Yngve Gamlin och Beppe Wolgers.
21.00 Hemsöborna av Strindberg. Del 2. TV-bearb. H. Grevenius. Regi: B. Lagerkvist. Musik: Bo Nilsson. Doktor N. Svanwall. Foto: B. Wiktorsson.
Carlsson – Allan Edwall, Madam Flod – Sif Ruden, Gusten – Sven Wollter, Rundqvist – Hilding Gavle, Norman – Håkan Serner, Clara – Anna Schöberg, Lotten – Åsa Brölin, Ida – Helena Reuterblad, Professorn – Håkan Jahnhagen, Professorskan – Fylgia Zaid, Dottern – Veronika Björnstam, Sonen – Thomas Svante, Pastora – Edvin Adolphson, Drängen – Gregor Dahlman, Berättaren – Ulf Palme.
22.00 TV-nytt, värdet.
22.05 Brottsplats: San Francisco. Färg. Amerikansk deckare med Raymond Burr.
22.25–23.00 TV 2-veckan.

TELEVISION 2

17.05 Badminton. Internationellt SM. Leif Larsson. Göteborg.
18.25 Åta eller Åtas? Färg. Amerikansk film om havsdjurs kamp för livet.
18.55 Värdet, meddelanden.
19.00 TV-nytt.
19.10 Rapport.
19.30 Redebeträtt (färg) – porträtt på Sonja av Berthmannson och Carl-Olof Lång. Göteborg.
20.20 "Grymt verkligheten hårda band mig trycka..." Jan-Olof Strandberg läser dikter av Stagnelius. Film av Tone Bengtsson och Christer Höglund.
20.30 TV-nytt.
21.35–22.05 Postanvisningen. Färg. Långfilm från Senegal, 1968. Regi: Mame Sene Sembene Ousmane.
21.40 Ibrahim – en Makhaia Gueye. Första hustrun – Youssef N'Diaye. Andra hustrun – Issa Niang, Inane – Serigne N'Diaye.

TV Söndag

Finskeprikä program:
10.00 Uti.
Drömmen. En hjörnunge i bur drömmar om friheten i Kuusamo frilivsvärld.
10.10 Välleri.
Toppörrörelänsman. Vilgen till framgång betyder arbete, möda,

förskolearbete. Möte med bla ishockeyspelaren Matti Keinonen och skrinaren Timo Koskinen. Textat på svenska.
10.35–11.00 Sss!.
Hätsel En berättelse om livet i en sovstad. I rollerna bla Birgitta Ulfsson och Olavi Ahonen. Manus: L. Lehto och Paulina Murtto. Regi: S. Seppälä. Textat på svenska.
11.30 Pippi Långstrump. Färg. Pippi går affärer. Textat för hørskoladade.
18.00 TV-nytt, meddelanden.
18.05 Vattengubben. Jesilko. Färg. Tecknad film.
18.15 Helig musik. Franske klarnetisten Jean Christian Michel spelar kyrkomusik på anorlunda sätt. Från Gustav Vasa-kyrkan i Stockholm. Presentation: Kyrkoherde Sigvard Östvall.
18.45 Långspunnen. Färg. Prågelek med Lars Orup och lönslag från norr till söder.
19.30 TV-nytt, värdet.
19.35 Good old days. Färg. Engelsk Music Hall-underhällning.
20.55 Det egna gögen. Färg. TV-pjäs av Werner Aspenström. Regi: Bengt Lagerkvist. Scenografi: Chris Collier.
Utdelaren – Jan Blomberg, Flickan – Solveig Ternström, Modern – Mona Andersson, Fadern – Carl-Gustaf Lindstedt, Sonen – Nils Söderlund, Grannen – Henrik Schmitt, Lärarinnan – Mona Denberg, Kamraten – Stefan Feilerbach, Ögonvittnet – Anders Nyström, Torparen – Gunnar Olsson, Gummnan – Linnéa Hillberg.
22.00 TV-nytt, värdet.
22.05–22.35 Sportspegin.

TELEVISION 2

17.00 Badminton. Internationellt SM. Leif Larsson. Göteborg.
18.25 Vili den veta? Färg. Staffan och Kersti berättar om träd för de yngsta titarna.
18.55 Värdet, meddelanden.
19.00 TV-nytt.
19.10 Sportnytt.
19.20 Ir sötare bröd... Färg. Kring en mila med Anders Fogelstad och andra. Luleå.
19.50 Fjäräran är min barndoms skog – om skogsforskningen, nya skogar och nya träd. Luleå.
20.05 Titta på tvän.
20.25 Poem för kört och orkester av Lotoslavski efter tre dikter av Michaux. Finska Radions kör och symfoniorkester. Dir. W. Lotoslavski och S. Portman.
20.30 TV-nytt.
20.55–22.05 En folkstam som gommer sig för människor. Färg. Drama ur verkligheten om ett forskarlag på jakt efter en indianstam i Brasilien som avsett sig all kontakt med andra människor.

TV Måndag

10.10–10.30 Skol-TV: Vid Medelhavet. I. Solutsk. Färg. Repris 25.1 kl. 12.53 kl. 09.45.
10.35–11.00 Musik åk 4. 3. Program för lärare. Repris 13.1 kl. 14.30, 21.1 kl. 08.30.
11.40–11.55 Musik åk 1. 4. Lärarprogram. Repris 19.1 kl. 14. 25.1 kl. 14.30.
11.55–12.45 För småbarn: Hej Anton det ringar! Vad en fönsterytterskan få uppleva.
13.00 TV-nytt, meddelanden.
13.05 Show Färg. Hans Fridlund presenterar 1 veckans "glitter" för skådespelerskan Peggy Fleming i en ishock på Madison Square Garden. Gæster är truppen The Ice Follies och sångaren-gitaristen Jose Feliciano.
13.40 Skådespelningen. Färg. En berättelse om skådespelningen anabdykare och storskråker.
19.30 TV-nytt, värdet.
20.00 Gången – u den amerikanska kriminalserien "Mod Squad". Färg. Peggy Lipton, Michael Cole, Cla-

rence Williams III och Tige Andrews. Regi: Gene Nelson.
20.50 Den perfekta människan – dansk kortfilm av Jørgen Leth.
21.00 Vem inbåd oss? Färg. "Who invited Us?", National Educational Television bildrag i dokumentärklass till Prix Italia 1969, och handlar om USA:s och CIA:s roll i tredje världen.
22.00 TV-nytt, värdet.
22.05–22.35 Gå på! – dansosaltic experiment. Ann Halprin, den stora amerikanska förnyaren, av nutida dans, skapar en ny rit ut sensuella spänningar, risikabla kroppsliga lek, erotiskt maximalt identitetsbyten mellan unga människor, svarta och vita.

TELEVISION 2

18.30 Sprej 2. Jag är som jag är – man varför är det just jag som är snt? Manus och regi: Per-Arne Ehlin. Medverk: Lilla Kuylenjerna, Per-Arne Ehlin, Fredrik Ohlsson, Lotti Lejbrandt.
19.00 TV-nytt.
19.10 Rapport.
19.30 Digidaggen. Färg. Pop och ansett vägnäst presenteras av Janne Carlsson.
20.00 Västerlandets civilisation. En personlig betraktelse av Kenneth Clark. Del 5. Övernäringskänslan. 600-talet. Konstnärsgården. Michalango, Rafael, Leonardo m.fl. I den svenska inledningen får vi möta Gustav Vasa och Olof Rudbeck.
21.00 TV-nytt.
21.05–21.35 En fråga om uttryck. Färg. Ett skotskt program med mim och jazz. Medverk: Alex McAvoy och Andy Park.

TV Tisdag

10.35–10.55 Skol-TV: Föremlen berättar. 2. Skeppet. Repris 14.1 kl. 09.45, 18.1 kl. 08.20.
11.30 Riksdagens högtidliga öppnande. Färg. Direktsändning från Riksdagen och de nya entkammarrikdagens öppningsceremoni. Per Greve.
12.30 ca TV-nytt. Budgetextra.
12.45–13.05 Skol-TV: I Latinamerika åk 6. 1. Latinamerikanska bilder. Repris 2.1 kl. 09.45, 19.1 kl. 10.10.
13.10–13.30 Vid Medelhavet. 2. Landskapsrvin. Färg. Repris 25.1 kl. 13.10, 12.3 kl. 09.45.
14.00 Treans musik åk 3. 2. Lärarprogram. Repris 15.1 kl. 14.30, 20.1 kl. 11.30.
14.30 ca Naturkunskap åk 1. 8. Havsvägar och havstrummar. Repris 13.1 kl. 08.30, 15.1 kl. 13.35.
0.30–10.50 För småbarn: Tisdagsfest – med Hektor, Mimmi och dom andra.
17.45 TV-nytt. Budgetextra. Repris.
18.00 TV-nytt, meddelanden.
18.05 Klasskampen. Tävlning på skoj.
18.30 Vuxenutbildningen: Guten Tag. 13. En Wochenende ohne Geld.
18.45 Vuxenutbildningen: Fortsittning följer – prov på vad programserien "Det handlar om dig" tar upp i vår. Tvö program om sex och skönhet.
19.30 Pippi Långstrump. Pippi ordnar en utflykt. Färg.
19.30 TV-nytt, värdet.
20.00 Finansminister Gunnar Sträng presenterar årets budget. Färg.
20.30 Grymt verkligheten hårda band – mig trycka... Jan-Olof Strandberg läser dikter av Erik Jon Stragnelius. Film av Tone Bengtsson och Christer Höglund.
20.30 Show. Färg. Hans Fridlund presenterar veckans glitter. Ett program för samhällsfrämjande med Gary Belafonte och Lena Horne.
21.25 Söndagsbarnet – en amerikansk värnpliktsvagnare berättar Delvis färg.

21.40 Aktuellt reportage.
22.00–22.05 TV-nytt, värdet.
TELEVISION 2
18.30 Perspektiv – hur kan man tramställa rum och rymd på ett platt papper? Färg.
18.55 Värdet, meddelanden.
18.55–19.00 Sydnytt. Regionala nyheter över Skåne.
19.00 TV-nytt.
19.10 Rapport.
19.30 Skandal i Oxford – amerikansk film från 1940. Regi: A. Goulding.
20.30 Budgeten och politiken. Färg. Finansminister Gunnar Sträng utfrågas av Berndt Ahlqvist och Ingemar Ödlander.
21.00 TV-nytt.
21.05 Dokument utifrån. Internationella reportage.

TV Onsdag

19.30–19.50 Skol-TV. Naturkunskap. 8. Havsvägar och havstrummar. Repris 15.1 kl. 13.35.
19.55–20.05 Matematik åk 2–3. 1. Sant eller falskt? Repris 29.1 kl. 09.20.
21.30–21.55 Musik åk 4. 3. Program för lärare. Repris 21.1 kl. 08.30.
22.30–12.45 För småbarn: Halvmen.
18.00 TV-nytt, värdet.
18.05 Korallerna – direkt som "bygger" land. Färg. Ur den amerikanska serien The Challenging Sea.
18.30 Utfrågningen. LÖS ordförande Arne Geijer utfrågar inför avslöjandet rörelsen av Lars Orup och Christer Petersson. Färg.
19.00 Gör det själv. Hans Bohm svarar på brev, visor, faxar och pratar med dom som vet bättre.
19.30 TV-nytt, värdet.
19.35 Cirkus Bonnevies. Färg. Familjegästfällning från Tivoli i Köpenhamn.
20.30 Måndsängst i Gamla Stan. Håll-i-gång på PB-källaren.
21.00 Onsdagsjournalen.
21.20 TV skoj. Färg. Japanskt flickreportage om en fängsterna.
21.30 Ronden. Om giftstruma.
22.00 TV-nytt, värdet.
22.35–22.55 Sympati för djävulen – en fransk film.
22.55 Korallerna – direkt som "bygger" land. Färg. Ur den amerikanska serien The Challenging Sea.
18.05 Keith Richard, Charlie Watts och Bill Wyman) samt Anne Winemsky, Jani Quarrier, Frankie Dymon Jr och Clifton Jones 2.
TELEVISION 2
18.30 Drömmen – novellfilm om en pojke i Paris.
18.55 Värdet, meddelanden.
18.55–19.00 Sydnytt. Regionala nyheter över Skåne.
19.00 TV-nytt.
19.10 Rapport.
19.30 Lavforsen – by i Norrland. Del 1. Manus: Gunnar Balgård, Håkan Ersgård, Bo Andersson. Regi: Håkan Ersgård.
20.20 Direkt – veckomagasinet med reportage, intervjuer och debatt. Red: Hans Hedberg. Färg.
21.15 TV-nytt.
21.20–21.35 Miles Davies – från Newport Jazz Festival i Stockholm.

TV Torsdag

8.30–8.50 Skol-TV: Att bygga från grunden. 1. Stadsplanering. Repris 15.1 kl. 10.10.
9.20–9.40 Teaterlek. 1. Vi låtsas en teater. Repris 25.3 kl. 10.10.
9.45–10.00 Föremlen berättar. 2. Skeppet. Repris 18.1 kl. 9.20.
11.45–12.15 Vid Medelhavet. Färg. Repris 14.1 kl. 12.25.
12.35–12.55 Vid Medelhavet. Färg.
13.30–14.00 För småbarn: Humlan Hubert. Hösten. Färg.
18.00 TV-nytt, meddelanden.
18.05 Figlarna åk 1 – kannendens film om en pojke och hans upplevelser utanför New Foundlands kust.
18.30 Skol-TV: I kikaren. 1. Om invandrade.

18.40 Utbildning och arbetsmarknad. 1. Vem är du – egentligen?
19.00 Mary. En ungarliskliska dagliga bekymmer med Mary Tyler Moore. Manus: J. Brooks och A. Burns. Färg.
19.25 Animaland. Nu gick ni för långt, så den lille Zebrar. Färg.
19.30 TV-nytt, värdet.
19.35 Rödter. Kring inspelningen av godards film Sympti för Djuvelen. Färg.
20.50 Aktuellt reportage.
21.10 Dombey & Son – följandet efter Dickens roman. Del 10. Fylkt. Del 11: Den överlevande. Regi: J. Craft.
22.00 TV-nytt, värdet, sport.
22.10–23.00 Bordenis – från landskapen Sverige – Ungern i Falkenberg. Bengt Grive.

TELEVISION 2

18.30 Alexandra – berättelse om en 13-årig muskelsjuk flicka. Textat för hørskoladade.
18.55 Värdet, meddelanden.
18.55–19.00 Sydnytt. Regionala nyheter över Skåne.
19.00 TV-nytt.
19.10 Rapport.
19.30 Snuggarna – dansk serie av B. Christensen och L. Panduro. Del 1.
20.10 Samtal en fiskeskan. 2. Färg. Sportfiske i Kaitum. Medverk: Nils Färnström och Gunnar Isaksson.
20.35 Handbok – direktledning från andra halvlek mellan Danmark – Sverige. Arne Hegerfors.
21.10 TV-nytt.
21.15 Sextiårligt, fy fan! Intoleransens ABC i litteraturen, körsällarna, människorna i 1930-talets insändare och andra tidningsklipp i den finska pressen under 60-talet.
21.50 Sportnytt.

TV Fredag

13.55–13.55 Skol-TV: Naturkunskap åk 1. 8. Havsvägar och havstrummar.
14.30–15.00 Treans musik åk 3. 2. Lärarprogram. Repris 20.1 kl. 14.30.
16.30–16.45 För småbarn: Fredagsstrått – med Rövaren Rudolf. 1958. Medverk: Lilla lejonet – och dom andra. Färg.
18.00 TV-nytt, meddelanden.
18.05 Fier försäga farser. Äventyran. Chaplin på rymsen.
18.30 Ländt runt.
19.00 Vår nya magister – engelsk familjekomed i skolmiljö med John Alderton. Färg.
19.25 Vår nya magister – giltigt från inspelningen. Färg.
19.30 TV-nytt, värdet.
20.00 Hemsöborna. Del 3. Av Strindberg. TV-bearb. H. Grevenius. Regi: B. Lagerkvist. Musik: E. Nilsson.
20.30 Heta hunden med Doris. Svängig dans med tv grupp presenteras av Janne Carlsson.
22.00 TV-nytt, värdet.
22.05–22.35 Brottsplats: San Francisco – deckare med Raymond Burr. Färg.

TELEVISION 2

18.30 Jomenvist borde man få bo där man vill. Färg.
18.45 Värdet, meddelanden.
18.55–19.00 Sydnytt. Regionala nyheter över Skåne.
19.00 TV-nytt.
19.10 Rapport.
19.30 Moskva cirkus. 2. Färg. Inspektion från den berömda ryska cirkusgruppen besök i Stockholm.
20.00 Gale är dead. Ett filmtema från engelska BBC har tecknat historien om en flicka som togs om hand av myndigheterna vid sex månaders ålder, föstes vidare till fjorton olika skolor och slutligen gick till en skola i London i narkotikaklass – 19 år gammal. Färg.
20.30 TV-nytt.
20.55–21.15 F & O – engelsk dramatisering av en Maugham-novell med Margaret Tyack som Judith Hestington, Peter Barkworth som Jephon och Martin Jarvis som doktor Naughton. Färg.